

Bruxelles, 2. prosinca 2022.
(OR. en)

15557/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0394(COD)

CLIMA 641
ENV 1240
AGRI 690
FORETS 129
ENER 650
IND 526
COMPET 983
CODEC 1902

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	1. prosinca 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 672 final
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o uspostavljanju okvira Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 672 final.

Priloženo: COM(2022) 672 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.11.2022.
COM(2022) 672 final

2022/0394 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavljanju okvira Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika

{SEC(2022) 423 final} - {SWD(2022) 377 final} - {SWD(2022) 378 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Da bi se porast prosječne globalne temperature ograničio na manje od 1,5 °C, tijekom sljedećih će desetljeća biti potrebno znatno smanjiti emisije stakleničkih plinova na globalnoj razini. Da bismo to postigli, prvo moramo poboljšati učinkovitost svojih zgrada, vrsta prijevoza i industrije, prijeći na kružno gospodarstvo i znatno povećati upotrebu energije iz obnovljivih izvora. Zatim moramo reciklirati ugljik iz tokova otpada, održivih izvora biomase ili izravno iz atmosfere, primjerice hvatanjem i upotrebom ugljika te upotrebom održivih sintetičkih goriva, kako bismo ga upotrebljavali umjesto fosilnog ugljika u sektorima gospodarstva koji će neizbježno ostati ovisni o ugljiku. Da bi se postigla klimatska neutralnost, istodobno će se sve veće količine ugljikova dioksida (CO₂) morati svake godine hvatati i uklanjati iz atmosfere aktivnostima sekvenciranja ugljika u poljoprivredi i industrijskog uklanjanja ili u okviru projekata za kompenzaciju emisija koje je teško smanjiti iz, primjerice, sektora poljoprivrede, cementa, čelika, zračnog ili pomorskog prometa.

Na globalnoj razini, zadnje izvješće¹ Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) upućuje na to da se vjerojatnost ograničavanja globalnog zagrijavanja na 1,5 °C smanjuje ako se brzo ne smanje emisije stakleničkih plinova. U tom se izvješću IPCC-a jasno navodi da je, ako se želi postići nulta neto stopa emisija CO₂ ili emisija stakleničkih plinova, neophodno uklanjati ugljikov dioksid kako bi se kompenzirale preostale emisije koje je teško smanjiti. To će podrazumijevati široko uvođenje održivih aktivnosti za hvatanje CO₂ iz atmosfere i njegovo trajno skladištenje u geološkim spremnicima, kopnenim i morskim ekosustavima i proizvodima.

Prema Europskom zakonu o klimi², EU bi do 2050. trebao postati klimatski neutralan. Za to je potrebno znatno smanjiti emisije stakleničkih plinova te najkasnije do 2050. uravnotežiti neizbježne emisije i uklanjanja unutar Europske unije s ciljem da se nakon toga postignu negativne emisije. Da bi se postigao taj cilj, i prirodni bi ekosustavi i industrijske aktivnosti trebali doprinositi uklanjanju nekoliko stotina milijuna tona CO₂ godišnje iz atmosfere. EU danas, s postojećim politikama, nije na dobrom putu da ostvari te količine: uklanjanje ugljika u prirodnim ekosustavima posljednjih se godina smanjuje, a u industriji se trenutačno uklanjaju tek neznatne količine ugljika.

U skladu sa scenarijima koje je procijenio IPCC, u akcijskom planu za kružno gospodarstvo³ iz ožujka 2020. Europska komisija najavila je da će oblikovati djelotvoran okvir za certifikaciju uklanjanja ugljika kako bi se potaknulo uklanjanje ugljika i povećala njegova kružnost, uz potpuno poštovanje bioraznolikosti i ciljeva nulte stope onečišćenja.

Glavni su ciljevi te inicijative i. osigurati visoku kvalitetu uklanjanja ugljika u EU-u i ii. uspostaviti sustav EU-a za certificiranje upravljanja kako bi se izbjegao manipulativni zeleni marketing, i to pravilnom, pouzdanom i usklađenom primjenom i provedbom EU-ovih okvirnih kriterija za kvalitetu u cijeloj Uniji. Te su mjere potrebne kako bi se potaknulo

¹ Radna skupina III. Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) (2022.), *Technical Summary*. U: *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change. Sixth Assessment Report*. (Tehnički sažetak. U: Klimatske promjene 2022.: Ublažavanje klimatskih promjena. Šesto izvješće o procjeni.).

² Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

³ COM(2020) 98 final.

aktivno uvođenje uklanjanja ugljika i oblikovale buduće politike u tom području imajući u vidu potrebu za uklanjanjem stotina milijuna tona CO₂ godišnje. Tako će se poduprijeti postizanje cilja klimatske neutralnosti do 2050. utvrđenog u Europskom zakonu o klimi, kao i drugih okolišnih ciljeva iz Komunikacije o europskom zelenom planu⁴.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

U prijedlogu izmjene Uredbe o korištenju zemljišta, prenamjeni zemljišta i šumarstvu (LULUCF)⁵ Europska komisija prvi je put predložila zaseban cilj neto uklanjanja za zemljišta od –310 milijuna tona ekvivalenta CO₂ do 2030. Taj cilj na razini EU-a treba se postići s pomoću obavezujućih nacionalnih ciljeva za sektor LULUCF-a, pri čemu će se od država članica zahtijevati da budu ambicioznije u pogledu svojih politika korištenja zemljišta. Ovim se prijedlogom omogućuje pružanje djelotvornije potpore utemeljene na rezultatima za aktivnosti sekvestracije ugljika u poljoprivredi koje mogu doprinijeti postizanju tog cilja. Komisija je predložila i povećanje inovacijskog fonda⁶, koji se financira prihodima iz sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS EU-a)⁷, kako bi se poduzećima pomoglo da ulažu u inovativne čiste tehnologije, uključujući one kojima se ostvaruje uklanjanje ugljika.

U Komunikaciji Komisije o održivim ciklusima ugljika⁸ iz 2021. ističe se važnost omogućivanja poslovnog modela u kojem se upravitelji zemljišta nagrađuju za sekvestraciju ugljika uz potpuno poštovanje ekoloških načela („sekvestracija ugljika u poljoprivredi”) te stvaranja unutarnjeg tržišta EU-a za hvatanje, upotrebu, skladištenje i prijevoz CO₂ s pomoću inovativnih tehnologija. U Komunikaciji se utvrđuje i akcijski plan za postizanje sljedećih željenih ciljeva u pogledu uklanjanja ugljika: svi upravitelji zemljišta trebali bi do 2028. imati pristup verificiranim podacima o emisijama i uklanjanjima za mjerenje prakse sekvestracije ugljika u poljoprivredi, a sav CO₂ koji se uhvati, preveze, upotrijebi i pohrani u okviru industrijskih aktivnosti trebalo bi prijaviti i obračunati, sekvestracija ugljika u poljoprivredi trebala bi do 2030. početi doprinositi postizanju cilja neto uklanjanja 310 Mt ekvivalenta CO₂ u sektoru LULUCF-a, a industrijskim bi se tehnologijama do 2030. godišnje trebalo uklanjati barem 5 Mt ekvivalenta CO₂.

Ovaj je prijedlog u skladu i s konačnim prijedlozima Konferencije o budućnosti Europe⁹, posebno s 1. prijedlogom, u okviru kojeg se izričito želi „uvesti certificiranje uklanjanja ugljika na temelju pouzdanog, čvrstog i transparentnog obračuna ugljika” (mjera 5.). Nadalje, u Komunikaciji o ozelenjivanju Komisije¹⁰ iz 2022. Komisija je najavila da će se uz ambiciozan skup mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova morati oslanjati i na uklanjanje ugljika kako bi do 2030. neutralizirala neizbježne emisije i postigla nultu neto stopu emisija stakleničkih plinova.

Okvir za certifikaciju opisan u ovom prijedlogu osmišljen je tako da se temelji na sljedećem postojećem zakonodavstvu o klimatskim promjenama:

⁴ COM(2019) 640 final

⁵ COM(2021) 554 final.

⁶ C(2019) 1492 final.

⁷ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁸ COM(2021) 800 final.

⁹ Konferencija o budućnosti Europe, Izvješće o konačnom ishodu, svibanj 2022.

¹⁰ C(2022) 2230 final

- Direktivi o geološkom skladištenju ugljikova dioksida, takozvanoj Direktivi o CCS-u¹¹, kojom se uspostavlja opći pravni okvir za geološko skladištenje CO₂ na način siguran za okoliš. Aktivnosti skladištenja CO₂ iz postrojenja obuhvaćenog ETS-om u skladišnom prostoru za koji je izdana dozvola u skladu s Direktivom o CCS-u izričito su uključene u Direktivu o ETS-u EU-a, a emisijske jedinice u okviru ETS-a EU-a moraju se predati u slučaju istjecanja CO₂. Predloženim okvirom za certifikaciju osigurat će se da kvantifikacija uklanjanja ugljika za industrijske aktivnosti kao što su hvatanje i skladištenje ugljika u proizvodnji bioenergije (BECCS)¹² i hvatanje i skladištenje ugljika izravno iz zraka (DACCS) bude u skladu s pravilima utvrđenima u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/2066¹³ o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u okviru ETS-a te u detaljnim metodologijama EU-a koje je Komisija razvila¹⁴ radi kvantifikacije izbjegavanja emisija stakleničkih plinova iz projekata BECCS-a i DACCS-a u okviru inovacijskog fonda¹⁵.
- Kad je riječ o proizvodima za sekvestraciju ugljika u poljoprivredi i za skladištenje ugljika, u Uredbi o LULUCF-u¹⁶ daje se plan za točno praćenje i izvješćivanje o uklanjanjima ugljika u skladu sa smjernicama IPCC-a i u sinergiji s politikama o bioraznolikosti, nultoj stopi onečišćenja, energiji iz obnovljivih izvora i prilagodbi klimatskim promjenama. Pravilima utvrđenima u Uredbi o LULUCF-u potiče se geografski eksplicitno, troškovno učinkovito i pravodobno praćenje korištenja zemljišta, primjerice s pomoću digitalnih baza podataka, geografskih informacijskih sustava (GIS) i daljinskog istraživanja, uključujući satelite i usluge Sentinel u okviru programa Copernicus (npr. klimatske i kopnene usluge) ili komercijalno dostupne usluge.
- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Okvir EU-a za certifikaciju uklanjanja ugljika temeljit će se ili će imati važnu ulogu u omogućivanju sljedećih politika Unije:

- predloženog zakona o obnovi prirode¹⁷, u kojem se utvrđuje cilj da 20 % kopnenih i morskih područja EU-a do 2030. bude obuhvaćeno mjerama obnove te da svi ekosustavi kojima je potrebna obnova do 2050. budu obuhvaćeni mjerama obnove. Brojne su sinergije među aktivnostima uklanjanja ugljika, posebno kad je riječ o sekvestraciji ugljika u poljoprivredi, i mjerama obnove prirode. Predloženim okvirom za certifikaciju uklanjanja ugljika pridonijet će se postizanju ciljeva obnove

¹¹ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

¹² Za uvođenje BECCS-a potrebne su zaštitne mjere kako bi se uzela u obzir ograničenja i dostupnost održive biomase i tako izbjegla prekomjerna potražnja za biomasom za energiju s negativnim učincima na ponore i zalihe ugljika, bioraznolikost, kvalitetu zraka i biogospodarstvo.

¹³ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012 (SL L 334, 31.12.2018., str. 1.).

¹⁴ Prilog C Pozivu na podnošenje prijedloga: Metodologija za izračun izbjegavanja emisija stakleničkih plinova.

¹⁵ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en

¹⁶ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamijene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

¹⁷ COM(2022) 304 final.

i ispunjavanju obveza iz zakona o obnovi prirode. Na primjer, aktivnosti sekvestracije ugljika u poljoprivredi kojima se povećava skladištenje ugljika mogu pridonijeti ispunjavanju obveze da se na nacionalnoj razini osigura trend rasta zaliha organskog ugljika u šumskim ekosustavima i u mineralnim tlima zemljišta pod usjevima u poljoprivrednim ekosustavima. Tim se aktivnostima može poduprijeti i obveza uvođenja mjera obnove za organska tla koja čine isušena tresetišta i upotrebljavaju se u poljoprivredne svrhe. Stoga će se predloženi zakon o obnovi prirode i ovaj prijedlog međusobno nadopunjavati i tako doprinositi politikama u području klime i bioraznolikosti,

- zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), u okviru koje se predviđa potpora poljoprivrednicima koji se obvežu na provedbu određenih okolišnih i klimatskih praksi ili ulaganja. Ta politika uključuje i određene okolišne i klimatske uvjete (standardi za dobre poljoprivredne i okolišne uvjete, standardi GAEC), koje poljoprivrednici trebaju poštovati kad primaju potporu dohotku u okviru ZPP-a. Ti uvjeti nadilaze zakonske zahtjeve. Neki su uvjeti relevantni za sekvestraciju i zaštitu ugljika u tlu, primjerice u slučaju travnjaka i tresetišta. Osim toga, prihvatanju certificiranja može se pridonijeti tako da se sredstvima iz ZPP-a financiraju početna ulaganja i promiču relevantne prakse na razini poljoprivrednih gospodarstava. Uvođenjem okvira EU-a za certifikaciju uklanjanja ugljika poboljšat će se kvantifikacija emisija stakleničkih plinova u praksama koje se podupiru i inventari stakleničkih plinova u nacionalnom zemljišnom sektoru. Dobrovoljnim razvojem tržišta može se osigurati dugoročna zaštita zaliha ugljika i aktivnosti povezanih s ugljikom na zemljištu za koje se ne dodjeljuje potpora u okviru ZPP-a. Prema ovom bi se prijedlogu programi javnog certificiranja koje razviju države članice mogli prijaviti za priznavanje na razini EU-a kako bi se proveo okvir EU-a za certifikaciju uklanjanja ugljika, uključujući metodologije certificiranja utvrđene u ovom prijedlogu. Nadalje, ovim će se prijedlogom omogućiti otkrivanje smanjenja emisija plinova osim CO₂ kao posredne koristi uklanjanja ugljika,
- Direktive o energiji iz obnovljivih izvora¹⁸, koja sadržava skup kriterija održivosti za bioenergiju, koje provode nacionalna nadležna tijela ili privatni programi certificiranja koje priznaje Komisija. U okviru tih bi se programa mogla potvrđivati i usklađenost aktivnosti uklanjanja ugljika s kriterijima kvalitete za uklanjanje ugljika navedenima u ovom prijedlogu,
- strategije EU-a za šume¹⁹, u kojoj se utvrđuje okvir politike za osiguravanje rasta, zdravlja, raznolikosti i otpornosti šuma u EU-u, koje znatno pridonose našim ambicijama u pogledu bioraznolikosti, povećavaju uklanjanja prirodnim ponorima, osiguravaju egzistenciju u ruralnim područjima i šire te podupiru održivo šumsko biogospodarstvo koje se oslanja na najodrživije prakse gospodarenja šumama.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Člankom 192. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Uniju se ovlašćuje za djelovanje radi ostvarivanja ciljeva svoje politike u području okoliša. Ciljevi politike Unije u području okoliša kako su definirani u članku 191. stavku 1. UFEU-a

¹⁸ Direktiva 2018/2001/EU.

¹⁹ COM(2021) 572 final.

uključuju, među ostalim, očuvanje, zaštitu i poboljšanje kvalitete okoliša, razborito i racionalno korištenje prirodnih bogatstava te promicanje mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbe protiv klimatskih promjena.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Klimatske promjene prekogranični su problem. Njihovi su učinci globalni, neovisno o tome odakle emisije stakleničkih plinova potječu. Stoga se ti izazovi ne mogu riješiti samo nacionalnim ili lokalnim djelovanjem jer to vjerojatno neće dovesti do optimalnog ishoda. Koordinacijom na europskoj razini jača se djelovanje u području klime te se može djelotvorno dopuniti i ojačati djelovanje na nacionalnoj i lokalnoj razini. Djelovanje EU-a opravdano je načelom supsidijarnosti, u skladu s člankom 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Europski bi okvir bio prikladniji od nacionalnih inicijativa za rješavanje poteškoća u procjeni kvalitete uklanjanja ugljika. Uvođenjem takvog okvira na unutarnjem bi se tržištu osigurali jednaki uvjeti za certificiranje uklanjanja ugljika, čime bi se povećala usporedivost i povjerenje. Postojanje raznih nacionalnih inicijativa u tom području ne bi riješilo problem, već bi ga samo pogoršalo.

- **Proporcionalnost**

Ovaj je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti jer ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje cilja da se uspostavi okvir Unije za certifikaciju visokokvalitetnih uklanjanja ugljika. Njime se utvrđuju kriteriji kvalitete za uklanjanje ugljika, potrebna pravila i postupci za certificiranje i verifikaciju uklanjanja ugljika te okvir za priznavanje privatnih i javnih programa certificiranja.

- **Odabir instrumenta**

Ciljevi ovog prijedloga najbolje se mogu ostvariti uredbom. Tako će se istodobno osigurati izravna i ujednačena primjenjivost odredaba u cijeloj Uniji. Zahtjevi su usmjereni na operatore dobrovoljnih programa certificiranja, države članice kad je riječ o priznavanju javnih programa certificiranja i Komisiju u pogledu izvješćivanja i preispitivanja.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo

- **Savjetovanja s dionicima**

U skladu sa smjernicama za bolju regulativu održano je nekoliko aktivnosti savjetovanja:

- internetska konferencija o održivim ciklusima ugljika održana 31. siječnja 2022.,
- poziv na očitovanje, koji je bio otvoren od 7. veljače do 2. svibnja 2022. i na koji je primljen 231 odgovor,
- otvoreno javno savjetovanje, održano od 7. veljače do 2. svibnja 2022., na koje je primljeno 396 odgovora.

Aktivnosti javnog savjetovanja općenito su ukazale na snažnu opću potporu regulatornoj inicijativi koja uključuje oblikovanje okvira za certifikaciju uklanjanja ugljika. Većina dionika željela je da se inicijativom obuhvati širok raspon mogućnosti uklanjanja ugljika i uzmu u

obzir aspekti kao što su osiguravanje preciznog, točnog i pravodobnog mjerenja uklanjanja, osiguravanje da se snažno djelovanje za smanjenje emisija ne ugrozi prebacivanjem naglaska na uklanjanje ugljika, pružanje dostatnih jamstava za trajanje skladištenja ugljika i sprečavanje poništenja uklanjanja.

Kriteriji koje su dionici smatrali najvažnijima kad je riječ o uklanjanju ugljika uključivali su pouzdanost aspekata praćenja, izvješćivanja i verifikacije, potencijal za opsežno uvođenje, tehničku spremnost i gospodarsku izvedivost te potencijal za posredne koristi za okoliš. Većina ispitanika složila se da je uspostava pouzdanog i vjerodostojnog sustava za certificiranje uklanjanja ugljika prvi važan korak prema postizanju neto doprinosa od uklanjanja ugljika u skladu s ciljem klimatske neutralnosti EU-a.

Ispitanici su naveli da bi glavni ciljevi za certificiranje uklanjanja ugljika trebali biti omogućivanje usporedivosti i tržišnog natjecanja među raznim aktivnostima uklanjanja ugljika, povećanje transparentnosti i izjednačavanje uvjeta na dobrovoljnim tržištima ugljika te pružanje boljih javnih poticaja u okviru EU-ovih i nacionalnih programa financiranja za prirodna i industrijska uklanjanja ugljika.

Većina ispitanika smatra da bi uloga EU-a trebala biti utvrđivanje sveobuhvatnih zahtjeva u pogledu kvalitete za uklanjanje ugljika, čime bi se osigurala ispravna kvantifikacija uklanjanja ugljika, dodatnost, dugoročno skladištenje i okolišna održivost. Sažetak rezultata savjetovanja s dionicima naveden je u Prilogu 2. Procjeni učinka uz ovu Uredbu.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Vanjski konzorcij stručnjaka bio je zadužen za provedbu studije tehničke pomoći koja će biti uključena u izradu predložene uredbe o uklanjanju ugljika i povezanu procjenu učinka. U okviru studije provedeno je preispitivanje postojećih mehanizama i programa za certificiranje uklanjanja ugljika te sinoptička procjena raznih aktivnosti uklanjanja ugljika, uključujući trajno uklanjanje, proizvode za skladištenje ugljika i sekvencijaciju ugljika u poljoprivredi. Vanjski konzorcij organizirao je u ime Komisije niz informativnih događanja, uključujući Konferenciju o održivim ciklusima ugljika, te je pomogao u procjeni odgovora primljenih u okviru savjetovanja s dionicima. Naposljetku, studija tehničke pomoći sadržava dio podataka na kojima se temelji analiza opcija politike navedenih u procjeni učinka.

- **Procjena učinka i mišljenje Odbora za nadzor regulative**

U procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu procijenjene su opcije politike za rješavanje triju glavnih problema koji utječu na budući razvoj uklanjanja ugljika.

Prvi je problem teškoća u procjeni i usporedbi kvalitete uklanjanja ugljika, što dovodi do znatnih troškova traženja potencijalnih izvora financiranja za uklanjanje ugljika. To je tipičan slučaj „nefunkcioniranja tržišta”, zbog kojeg se stvara rizik da se financijska potpora dodijeli za aktivnosti uklanjanja ugljika koje nisu pouzdane kao djelotvorne mjere ublažavanja. Taj problem ima dva uzroka:

1. certificiranje uklanjanja ugljika mnogo je manje uobičajeno nego certificiranje smanjenja emisija te uključuje nekoliko metodoloških izazova. U različitim se programima certificiranja predlažu različite metodologije za kvantificiranje ukupnog i dodatnog uklanjanja ugljika, poticanje dugoročnog skladištenja ugljika i obuhvaćanje širih aspekata održivosti kao što su učinci aktivnosti uklanjanja ugljika na okoliš (npr. gubitak bioraznolikosti, onečišćenje itd.);
2. aktivnosti uklanjanja ugljika (tj. trajno uklanjanje, proizvodi za skladištenje ugljika i sekvencijacija ugljika u poljoprivredi) vrlo su heterogene kad je riječ o njihovoj

zrelosti, troškovnoj učinkovitosti i povezanim troškovima praćenja te predstavljaju različite izazove za certificiranje.

Kako bi se riješio taj problem, cilj je ove inicijative zajamčiti kvalitetu svih uklanjanja ugljika certificiranih u EU-u s pomoću metodologija certificiranja prilagođenih posebnim okolnostima raznih aktivnosti za uklanjanje ugljika.

U tu se svrhu u okviru ove inicijative predlaže okvir EU-a za certifikaciju uklanjanja ugljika na temelju četiriju kriterija kvalitete (dalje u tekstu QU.A.L.ITY), u kojima se navodi kako osigurati kvantifikaciju (eng. *QUantification*), dodatnost i polazne vrijednosti (eng. *Additionality*), dugoročno skladištenje (eng. *Long-term storage*) i održivost (eng. *sustainability*). U procjeni učinka utvrđen je niz najboljih praksi za svaki od kriterija QU.A.L.ITY, pri čemu se uzima u obzir da će se pristup certificiranja za svaki kriterij razlikovati među aktivnostima uklanjanja ugljika.

U drugom će se koraku morati razviti detaljne metodologije certificiranja za provedbu kriterija QU.A.L.ITY u raznim aktivnostima uklanjanja ugljika. U tom će koraku pravila biti prilagođena značajkama pojedinih vrsta aktivnosti uklanjanja ugljika: na primjer, u pravilima će se priznati čvrsta jamstva za trajnost koja se nude u okviru rješenja za skladištenje ugljika u geološkim formacijama, uz istodobno povećanje posrednih koristi za aktivnosti sekvenciranja ugljika u poljoprivredi. U tom se pogledu u procjeni učinka uspoređuju dvije opcije kvalitete (eng. *Quality*):

- opcija Q1: u okviru programâ certificiranja razvijaju se metodologije u skladu s kriterijima QU.A.L.ITY te se dostavljaju nadležnom javnom tijelu na priznavanje,
- opcija Q2: Komisija razvija metodologije uz blisko savjetovanje sa stručnom skupinom.

U analizi je zaključeno da opcija Q2 ima najveći potencijal za jamčenje kvalitete uklanjanja ugljika i osiguravanje njihove usporedivosti, uz istodobno smanjenje administrativnih troškova za razvoj ili odobravanje detaljnih metodologija certificiranja na najmanju moguću mjeru.

Drugi je problem taj što mnogi dionici nemaju povjerenja u certifikate o uklanjanju ugljika jer se ti certifikati mogu generirati netransparentnim i nepouzdanim postupcima certificiranja za aktivnosti koje ne donose stvarne koristi za klimu ni za održivost. Kako bi se riješio taj problem, u programe certificiranja trebalo bi uvesti transparentna i pouzdana pravila i postupke kako bi se ublažili rizici od toga da se postupkom certificiranja ne mogu otkriti niskokvalitetna uklanjanja, da se aktivnostima uklanjanja ugljika ne ostvaruju planirana uklanjanja te da se ista aktivnost certificira dvaput ili da se isti certifikat upotrebljava dvaput.

Treći je problem to što pružatelji usluga uklanjanja ugljika nailaze na prepreke u pristupu financiranju. Taj je problem prisutan zato što postoje brojni načini upotrebe certifikata o uklanjanju ugljika (za javno financiranje, korporativno izvješćivanje o održivosti, ekološke oznake, dobrovoljna tržišta ugljika itd.). Zbog te raznolikosti dolazi do transakcijskih troškova za one koji žele certificirati svoju aktivnost uklanjanja ugljika, primjerice troškova pretraživanja (vrijeme i rad uloženi u razumijevanje kvalitete postupaka certificiranja u određenom programu) i troškova prebacivanja (trošak nastojanja da se prikupe druge komplementarne ili alternativne vrste financiranja, za što će vjerojatno trebati promijeniti njihovu provedbu i pružati drugačiji skup dokaza i informacija).

Kako bi se riješio drugi i treći problem, programi certificiranja trebali bi ispunjavati usklađene zahtjeve u pogledu certificiranja kako bi se osigurala transparentnost i izgradilo povjerenje:

1. upravljanje programom: programi certificiranja trebali bi se provoditi na temelju pouzdanih i transparentnih postupaka, npr. internog upravljanja i praćenja, upravljanja pritužbama i žalbama, savjetovanja s dionicima, transparentnosti i objavljivanja informacija itd.;
2. neovisna verifikacija: usklađenost uklanjanja ugljika s kriterijima QU.A.L.ITY trebali bi provjeravati revizori trećih strana; te
3. potpuno objavljivanje: sve informacije o certificiranim uklanjanjima ugljika trebale bi biti javno dostupne i sljedeće putem javnih registara.

U skladu s tim kriterijima transparentnosti utvrđuje se postupak za priznavanje programa certificiranja te operateri (tj. vlasnici aktivnosti za uklanjanje ugljika) za dokazivanje usklađenosti s kriterijima QU.A.L.ITY i relevantnim metodologijama certificiranja mogu upotrebljavati samo priznate programe certificiranja.

U tom se kontekstu u procjeni učinka uspoređuju dvije opcije upravljanja (eng. *Governance*) u pogledu toga tko bi bio odgovoran za priznavanje programa certificiranja: države članice (opcija G1) ili Komisija (opcija G2). U analizi se zaključuje da opcija G2 daje najbolje rezultate u pogledu jamčenja pouzdanog i usklađenog postupka certificiranja te promicanja unutarnjeg tržišta za certificiranje uklanjanja ugljika, uz istodobno smanjenje administrativnih troškova za javna tijela na najmanju moguću mjeru.

Zaključno, najpoželjnija je opcija politike ona u kojoj Komisija i. razvija metodologije certificiranja uz savjetovanje sa stručnjacima i dionicima te ii. usklađuje provedbu okvira za certifikaciju i kriterija QU.A.L.ITY putem priznatih programa certificiranja.

U procjeni učinka Komisija je ocijenila i usklađenost prijedloga s ciljevima utvrđenima u Europskom zakonu o klimi, kako je propisano u njegovu članku 6. stavku 4. Komisija je utvrdila da pristupi sekvencijalnom uklanjanju ugljika u poljoprivredi mogu pridonijeti postizanju zasebnog cilja za 2030. predloženog u zakonodavnom paketu „Spremni za 55 %” za sektor LULUCF-a (–310 Mt ekvivalenta CO₂), čime bi se premašio doprinos uklanjanja ugljika u sektoru LULUCF-a cilju od –55 % na razini cijeloga gospodarstva utvrđenom u Europskom zakonu o klimi (u kojem je gornja granica –225 Mt ekvivalenta CO₂). Europski zakon o klimi uključuje i cilj da Unija postane klimatski neutralna do 2050. i da nakon toga ostvaruje negativne emisije, ali da bi se postigao taj cilj, u Uniji se mora povećati uklanjanje ugljika. U procjeni učinka analizirane su opcije politike za uklanjanje prepreka koje otežavaju provedbu djelotvornih aktivnosti uklanjanja ugljika, ali koje ne bi trebale odvrćati od provedbe mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova.

Odbor za nadzor regulative dao je pozitivno mišljenje o procjeni učinka i dao popis preporuka za poboljšanje izvješća kako bi se bolje dokazalo da je nepostojanje pouzdanog okvira za certifikaciju glavna prepreka razvoju aktivnosti uklanjanja ugljika te kako bi se transparentnije predstavile sve političke odluke u pogledu metodologije i upravljanja.

Sljedom toga, u konačnu su verziju izvješća o procjeni učinka uključeni sljedeći aspekti:

- u uvodu su pojašnjeni kontekst inicijative (tj. uloga uklanjanja ugljika u cilju klimatske neutralnosti do 2050. i trenutačnom polaznom stanju politike) i dobrovoljna priroda inicijative,
- u definiciji problema dodana su nova upućivanja kako bi se potvrdilo postojanje i razmjer utvrđenih problema (posebno nedostatka povjerenja) i istaknula važnost međunarodnog usklađivanja okvira u stajalištima dionika,
- u odjeljku o ciljevima pojašnjeno je da su četiri kriterija QU.A.L.ITY rezultat općeg konsenzusa o značajkama visokokvalitetnog certificiranja u skladu s većinom

postojećih metodologija certificiranja, a opis tih kriterija u odjeljku o opcijama politike sada uključuje više argumenata iz odgovarajućih priloga,

- kako bi se uzela u obzir dobrovoljna priroda okvira, dodano je nekoliko pojašnjenja (npr. cilj „jednakih uvjeta” preformuliran je kao „usklađivanje”),
- u odjeljku o odbačenim opcijama politike bolje se objašnjava zašto je odbačena obvezna primjena politike okvira za certifikaciju,
- u odjeljku o procjeni učinaka navodi se da je dobrovoljna priroda okvira rizik koji bi mogao ugroziti uspjeh inicijativa te su navedene mjere za ublažavanje tog rizika,
- u procjeni opcija politike bolje su utvrđene prepreke povećanju opsega aktivnosti uklanjanja ugljika te se objašnjava kako će se okvirom za certifikaciju ukloniti te prepreke; u tom se odjeljku pojašnjava i nesigurnost povezana s kvalitativnim izjavama o očekivanim koristima i troškovima,
- odjeljak o pristupu „jedan za jedan” premješten je iz priloga u glavni tekst,
- odjeljak o praćenju i evaluaciji inicijative sadržava razrađenije operativne ciljeve.
- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo

- **Temeljna prava**

Nije primjenjivo

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Najveći utjecaj na proračun Unije povezan je s pripremom nezakonodavnih akata i radom stručne skupine za uklanjanje ugljika.

U prijedlogu se predviđa usporedna priprema niza delegiranih i provedbenih akata nakon stupanja na snagu predložene uredbe. Što je najvažnije, bit će potrebno donijeti delegirane akte u kojima se utvrđuju metodologije certificiranja za razne aktivnosti uklanjanja ugljika (npr. za trajno uklanjanje, sekvencijalno uklanjanje ugljika u poljoprivredi i proizvode za skladištenje ugljika).

U izradi tih izrazito tehničkih nezakonodavnih akata Komisiji će pomagati stručna skupina za uklanjanje ugljika. Ta će skupina imati oko 70 članova i mogla bi uključivati niz podskupina i zahtijevati dodatno stručno znanje. Skupinom će upravljati Komisija uz pomoć vanjskog izvođača.

Osim toga, utjecaj na proračun za Komisiju povezan je i s postupkom priznavanja javnih i privatnih programa certificiranja putem kojih bi se okvir za certifikaciju provodio u jednoj ili više država članica. Utjecaj na proračun predviđen je i u onim državama članicama koje namjeravaju uspostaviti i provoditi nacionalni program certificiranja, uključujući nadzor neovisnih tijela za certifikaciju te uspostavu i rad nacionalnog registra.

U zakonodavnom financijskom izvještaju navedeni su detaljni utjecaji na proračun te ljudski i administrativni resursi koji su potrebni na temelju ovog prijedloga.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

U skladu sa smjernicama za bolju regulativu objavljenima u studenome 2021., a posebno s alatom 38., nakon što su zakonodavci donesli zakonodavni prijedlog, Komisija će izraditi

provedbenu strategiju. U njoj će biti predstavljeni alati za promicanje usklađenosti koji će se upotrebljavati te aspekti povezani s digitalnom provedbom.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Odredbe i struktura predložene uredbe odgovaraju cilju inicijative da se uspostavi transparentan i vjerodostojan okvir za certifikaciju uklanjanja ugljika uz visok klimatski i okolišni integritet kako bi se pružila potpora fizičkim i pravnim osobama koje su uz najveće moguće smanjenje emisija stakleničkih plinova voljne otići korak dalje te kako bi se njihove aktivnosti dovele na razinu održivosti u kontekstu povećanih klimatskih ambicija navedenih u europskom zelenom planu i cilja klimatske neutralnosti do 2050. utvrđenog u Europskom zakonu o klimi.

U nastavku se navode glavne odredbe predložene uredbe.

U članku 1. definirani su cilj i područje primjene uredbe. Cilj je ovog prijedloga olakšati uvođenje visokokvalitetnog uklanjanja ugljika putem dobrovoljnog okvira Unije za certifikaciju. U tom se članku definira i opća struktura prijedloga, koji počiva na tri stupa. U prvom se utvrđuju četiri kriterija kvalitete, koje uklanjanja ugljika moraju ispunjavati da bi ispunjavala uvjete za certificiranje. U drugom su stupu utvrđeni glavni elementi postupka verifikacije i certifikacije. U trećem stupu utvrđena su pravila za funkcioniranje programa certificiranja putem kojih se provodi okvir Unije za certifikaciju.

U članku 2. navodi se glavna terminologija potrebna za dopunjavanje odredaba predložene uredbe, posebno definicije uklanjanja ugljika i aktivnosti uklanjanja ugljika.

U članku 3. utvrđuju se dva uvjeta koja moraju biti ispunjena kako bi uklanjanje ugljika bilo prihvatljivo za Unijin okvir za certifikaciju: prvo, mora biti ostvareno provedbom aktivnosti uklanjanja ugljika koje ispunjavaju kriterije kvalitete i, drugo, mora ga verificirati neovisno tijelo za certifikaciju.

Prvi stup predložene uredbe definiran je u člancima od 4. do 8. U članku 4. utvrđuju se pravila za kvantifikaciju koristi neto uklanjanja ugljika u odnosu na polaznu vrijednost, dok se u člancima 5., 6. i 7. utvrđuju kriteriji kvalitete za dodatnost, dugoročno skladištenje i održivost aktivnosti uklanjanja ugljika. Člankom 8. Komisiji se dodjeljuju ovlasti za donošenje delegiranih akata, u kojima će se utvrditi prilagođene metodologije certificiranja za procjenu usklađenosti s kriterijima kvalitete. Elementi koje treba uključiti u te metodologije certificiranja navedeni su u Prilogu I.

Drugi stup predložene uredbe, koji se odnosi na certificiranje usklađenosti, utvrđen je u člancima 9. i 10.

U članku 9. definiraju se glavni elementi postupka certificiranja, koji se sastoji od dva koraka. U početnoj fazi operater tijelu za certifikaciju dostavlja sveobuhvatne informacije o aktivnosti uklanjanja ugljika i njezinoj očekivanoj usklađenosti s kriterijima kvalitete. Tijelo za certifikaciju provodi reviziju kako bi provjerilo tvrdnje operatera, izdaje izvješće o reviziji za potrebe certificiranja i, ako su ispunjeni kriteriji kvalitete, certifikat.

U drugoj fazi tijelo za certifikaciju provodi reviziju za potrebe ponovnog certificiranja kako bi provjerilo je li aktivnost uklanjanja ugljika provedena ispravno i u potpunosti u skladu s kriterijima kvalitete te izdaje izvješće o reviziji za potrebe ponovnog certificiranja i ažurirani certifikat, na temelju kojih se u okviru programa certificiranja izdaju i registriraju certificirane jedinice uklanjanja ugljika. Minimalne informacije koje certifikat mora sadržavati navedene su u Prilogu II.

U članku 10. utvrđuju se minimalni uvjeti za tijela za certifikaciju kako bi se osigurala njihova stručnost za provođenje revizija za potrebe certificiranja te njihova neovisnost i nepristranost. Utvrđuje se i obveza država članica da nadziru rad tijela za certifikaciju.

Treći stup, koji se odnosi na programe certificiranja, obuhvaćen je člancima od 11. do 14. U članku 11. utvrđuje se obveza operatera da za dokazivanje usklađenosti s kriterijima kvalitete upotrebljavaju programe certificiranja koje priznaje Komisija. U tom se članku utvrđuje i niz zahtjeva za funkcioniranje programa certificiranja, uključujući mjere za osiguravanje dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti.

Člankom 12. uvodi se obveza da se u okviru programa certificiranja uspostave i održavaju javni registri aktivnosti uklanjanja ugljika i jedinica uklanjanja ugljika. Neophodno je da se u registrima upotrebljavaju automatizirani sustavi i da registri budu interoperabilni kako bi se spriječile prijevare i izbjeglo dvostruko računanje.

Članak 13. sadržava pravnu osnovu za priznavanje programa certificiranja na temelju odluka Komisije, a u članku 14. propisuju se zahtjevi za izvješćivanje o programima certificiranja.

U članku 18. propisuje se preispitivanje uredbe: prvi put tri godine nakon njezina stupanja na snagu, a najkasnije do kraja 2028., a nakon toga u pravilnim vremenskim razmacima nakon svakog pregleda stanja koje se provede kako je utvrđeno u Pariškom sporazumu.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uspostavljanju okvira Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²⁰,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²¹,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U skladu s Pariškim sporazumom, donesenim u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime²² („Pariški sporazum”), međunarodna zajednica pristala je zadržati povećanje prosječne globalne temperature na razini znatno nižoj od 2 °C iznad razina iz predindustrijskog razdoblja te nastojati ograničiti taj porast temperature na 1,5 °C iznad razina iz predindustrijskog razdoblja. Unija i njezine države članice stranke su Pariškog sporazuma i predane njegovoj provedbi, i to smanjenjem emisija stakleničkih plinova i povećanjem uklanjanja ugljika.
- (2) Na globalnoj razini, zadnje izvješće²³ Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) upućuje na to da se vjerojatnost ograničavanja globalnog zagrijavanja na 1,5 °C smanjuje ako se u narednim desetljećima brzo i znatno ne smanje emisije stakleničkih plinova na globalnoj razini. U tom se izvješću IPCC-a jasno navodi i da je, ako se želi postići nulta neto stopa emisija ugljikova dioksida (CO₂) ili emisija stakleničkih plinova, neophodno uklanjati ugljikov dioksid kako bi se kompenzirale preostale emisije koje je teško smanjiti. Za to će biti potrebno široko uvođenje održivih aktivnosti za hvatanje CO₂ iz atmosfere i njegovo trajno skladištenje u geološkim spremnicima, kopnenim i morskim ekosustavima i proizvodima. Unija danas, s postojećim politikama, nije na dobrom putu da ostvari potrebna uklanjanja

²⁰ SL C [...], [...], str. [...].

²¹ SL C [...], [...], str. [...].

²² Odobren Odlukom Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 1.).

²³ Radna skupina III. Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) (2022.), *Technical Summary*. U: *Climate Change 2022: Mitigation of Climate Change. Sixth Assessment Report*. (Tehnički sažetak. U: Klimatske promjene 2022.: Ublažavanje klimatskih promjena. Šesto izvješće o procjeni.) (poveznica).

ugljika: uklanjanje ugljika u kopnenim ekosustavima posljednjih se godina smanjuje, a u industriji se trenutačno uklanjaju tek neznatne količine ugljika.

- (3) Cilj je ove Uredbe razviti dobrovoljni okvir Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika kako bi se potaknulo visokokvalitetno uklanjanje ugljika uz potpuno poštovanje bioraznolikosti i ciljeva nulte stope onečišćenja. Riječ je o alatu za potporu postizanju ciljeva Unije na temelju Pariškog sporazuma, posebno cilja zajedničke klimatske neutralnosti do 2050., utvrđenog u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴. Unija se obvezala i da će nakon 2050. stvarati negativne emisije. Važan instrument za povećanje uklanjanja ugljika u kopnenim ekosustavima jest Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵, koja se trenutačno preispituje. Cilj je tog preispitivanja utvrditi cilj neto uklanjanja u Uniji od 310 Mt ekvivalenta CO₂ do 2030. i zadati odgovarajuće ciljeve svakoj državi članici.
- (4) Primjena Unijina okvira za certifikaciju pridonijet će razvoju aktivnosti uklanjanja ugljika u Uniji koje dovode do nedvojbene koristi neto uklanjanja ugljika, uz izbjegavanje manipulativnog zelenog marketinga. U slučaju sekvenciranja ugljika u poljoprivredi takav bi okvir za certifikaciju trebao poticati i uvođenje aktivnosti uklanjanja ugljika kojima se ostvaraju posredne koristi za bioraznolikost, čime bi se postigli ciljevi obnove prirode utvrđeni u pravu Unije o obnovi prirode. Uvođenje okvira za certifikaciju bit će neophodno za postizanje ciljeva Unije u pogledu ublažavanja klimatskih promjena utvrđenih u međunarodnim sporazumima i zakonodavstvu Unije.
- (5) Kako bi se pružila potpora operaterima koji su voljni uložiti dodatne napore u održivo povećanje uklanjanja ugljika, u Unijinu okviru za certifikaciju trebalo bi uzeti u obzir razne vrste aktivnosti uklanjanja ugljika, njihove posebnosti i povezane učinke na okoliš. Stoga bi u ovoj Uredbi trebalo jasno definirati uklanjanje ugljika, aktivnosti uklanjanja ugljika i druge elemente Unijina okvira za certifikaciju.
- (6) U ovoj bi se Uredbi trebali utvrditi zahtjevi koje je potrebno ispuniti da bi uklanjanje ugljika bilo prihvatljivo za certificiranje u Unijinu okviru za certifikaciju. U tu bi svrhu uklanjanje ugljika trebalo kvantificirati na točan i pouzdan način te bi se ono trebalo ostvarivati samo putem aktivnosti uklanjanja ugljika kojima se ostvaruje korist neto uklanjanja ugljika, koje su dodatne, kojima se nastoji osigurati dugoročno skladištenje ugljika i koje imaju neutralan učinak ili posrednu korist za ciljeve održivosti. Nadalje, uklanjanje ugljika trebalo bi podlijevati reviziji koju provodi neovisna treća strana kako bi se osigurala vjerodostojnost i pouzdanost postupka certificiranja. Primjenjuju se obvezujuća pravila Unije o određivanju cijena ugljika, utvrđena Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁶, kako bi se uredilo postupanje s emisijama iz djelatnosti obuhvaćenih tom direktivom. Ovom Uredbom ne bi se trebala dovoditi u pitanje Direktiva 2003/87/EZ, osim u pogledu certificiranja

²⁴ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

²⁵ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

²⁶ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

uklanjanja emisija iz održive biomase s nultom stopom u skladu s Prilogom IV. toj direktivi.

- (7) Aktivnost uklanjanja ugljika trebala bi dovesti do koristi neto uklanjanja ugljika, što bi dokazalo da ta aktivnost ima pozitivan učinak na klimu. Korist neto uklanjanja ugljika trebala bi se izračunavati u dva koraka. Prvo, operateri bi trebali kvantificirati količinu dodatnog uklanjanja ugljika ostvarenu provedbom aktivnosti uklanjanja ugljika u odnosu na polaznu vrijednost. Trebalo bi dati prednost standardiziranoj polaznoj vrijednosti koja odražava standardnu učinkovitost usporedivih aktivnosti u sličnim društvenim, gospodarskim, okolišnim i tehnološkim okolnostima i geografskim lokacijama jer se tako osigurava objektivnost, smanjuju na najmanju moguću mjeru troškovi usklađivanja i drugi administrativni troškovi te se pozitivno prepoznaje djelovanje pionira koji su već počeli s aktivnostima uklanjanja ugljika. U kontekstu sekvestracije ugljika u poljoprivredi trebalo bi promicati upotrebu dostupnih digitalnih tehnologija, uključujući elektroničke baze podataka, geografske informacijske sustave, daljinsko istraživanje, umjetnu inteligenciju i strojno učenje, te upotrebu elektroničkih karata kako bi se smanjili troškovi utvrđivanja polaznih vrijednosti i praćenja aktivnosti uklanjanja ugljika. Međutim, ako nije moguće utvrditi takvu standardiziranu polaznu vrijednost, može se upotrijebiti polazna vrijednost za pojedine projekte na temelju pojedinačnih rezultata operatera. Polazne vrijednosti trebalo bi redovito ažurirati kako bi se uzeo u obzir društveni, gospodarski, ekološki i tehnološki razvoj te kako bi se s vremenom povećale ambicije u skladu s Pariškim sporazumom.
- (8) Drugi korak za kvantificiranje koristi neto uklanjanja ugljika trebao bi uključivati oduzimanje svakog povećanja emisija stakleničkih plinova povezanog s provedbom aktivnosti uklanjanja ugljika. Relevantne emisije stakleničkih plinova koje bi trebalo uzeti u obzir uključuju izravne emisije, primjerice one koje proizlaze iz povećanog korištenja gnojiva, goriva ili energije, te neizravne emisije, primjerice one koje proizlaze iz prenamjene zemljišta, s posljedičnim rizicima za sigurnost opskrbe hranom zbog premještanja poljoprivredne proizvodnje. Smanjenje emisija stakleničkih plinova koje proizlazi iz provedbe aktivnosti uklanjanja ugljika ne bi se trebalo uzimati u obzir za kvantificiranje koristi neto uklanjanja ugljika, već bi se trebalo smatrati posrednom koristi za cilj održivosti ublažavanja klimatskih promjena; uključivanjem smanjenja emisija stakleničkih plinova (kao i drugih posrednih koristi za održivost) u certifikate može se povećati vrijednost certificiranih uklanjanja ugljika.
- (9) Provedbom aktivnosti uklanjanja ugljika ostvaruje se korist neto uklanjanja ugljika ako uklanjanje ugljika iznad polazne vrijednosti premašuje svako povećanje emisija stakleničkih plinova zbog provedbe aktivnosti uklanjanja ugljika. Na primjer, u slučaju aktivnosti kojima se postiže trajno skladištenje ugljika ubrizgavanjem ugljika u zemlju, količina trajno uskladištenog ugljika trebala bi biti veća od emisija stakleničkih plinova iz tog industrijskog procesa povezanih s energijom. U slučaju sekvestracije ugljika u poljoprivredi, količina ugljika uhvaćenog u okviru aktivnosti pošumljavanja ili ugljika zadržanog u tlu zahvaljujući ponovnom natapanju tresetišta trebala bi biti veća od emisija iz strojeva koji se upotrebljavaju za provedbu predmetne aktivnosti uklanjanja ugljika ili emisija u vezi s neizravnom prenamjenom zemljišta do kojih može doći zbog istjecanja ugljika.
- (10) Uklanjanje ugljika trebalo bi kvantificirati na relevantan, točan, potpun, dosljedan i usporediv način. O nesigurnostima u kvantifikaciji trebalo bi propisno izvješćivati i voditi računa kako bi se ograničio rizik od precjenjivanja količine ugljikova dioksida uklonjenog iz atmosfere. Uklanjanje ugljika ostvareno sekvestracijom ugljika u poljoprivredi trebalo bi kvantificirati s visokom razinom točnosti kako bi se osigurala

najviša kvaliteta, a nesigurnosti smanjile na najmanju moguću mjeru. Uz to, kako bi se potaknule sinergije između ciljeva Unije u području klime i bioraznolikosti, potrebno je i pojačano praćenje zemljišta, čime će se doprinijeti zaštiti i povećanju otpornosti prirodnog uklanjanja ugljika u cijeloj Uniji. Praćenje i izvješćivanje o emisijama i uklanjanjima putem satelita i na licu mjesta moraju precizno odražavati te pristupe i na najbolji način iskoristiti napredne tehnologije dostupne u okviru programa Unije, primjerice programa Copernicus, uz potpuno iskorištavanje postojećih alata i osiguravanje dosljednosti s nacionalnim inventarima stakleničkih plinova.

- (11) Kako bi se osiguralo da se poticaji u okviru Unijina okvira za certifikaciju usmjeravaju na uklanjanja ugljika koja nadilaze standardnu praksu, aktivnosti uklanjanja ugljika trebale bi biti dodatne. To znači da bi te aktivnosti trebale ići korak dalje od zakonskih zahtjeva, odnosno da bi operateri trebali provoditi aktivnosti koje im nisu već nametnute mjerodavnim pravom. Uz to, aktivnosti uklanjanja ugljika trebale bi se provoditi zbog poticajnog učinka certificiranja. Takav je učinak prisutan kad poticaj koji proizlazi iz potencijalnih prihoda zahvaljujući certificiranju mijenja ponašanje operatera tako da počne provoditi dodatnu aktivnost uklanjanja ugljika kako bi se postiglo dodatno uklanjanje ugljika.
- (12) Standardizirana polazna vrijednost trebala bi odražavati zakonske i tržišne uvjete u kojima se provodi aktivnost uklanjanja ugljika. Ako je primjenjivim pravom operaterima nametnuta određena aktivnost uklanjanja ugljika ili ako za to nisu potrebni nikakvi poticaji, rezultati te aktivnosti odražavat će se u polaznoj vrijednosti. Zato bi se aktivnost uklanjanja ugljika kojom se ostvaruju uklanjanja ugljika koja premašuju takvu polaznu vrijednost trebala smatrati dodatnom. Stoga bi upotreba standardizirane polazne vrijednosti operaterima trebala pojednostavniti dokazivanje dodatnosti. Time bi se smanjilo administrativno opterećenje postupka certificiranja, što je posebno važno u slučaju malih upravitelja zemljišta.
- (13) Postoji rizik da se atmosferski i biogeni ugljik koji se hvataju i skladište putem aktivnosti uklanjanja ugljika ponovno ispuste u atmosferu (npr. poništenje uklanjanja) zbog prirodnih ili antropogenih uzroka. Operateri bi trebali poduzeti sve relevantne preventivne mjere za ublažavanje tih rizika i propisno pratiti skladištenje ugljika tijekom razdoblja praćenja utvrđenog za relevantnu aktivnost uklanjanja ugljika. Valjanost certificiranog uklanjanja ugljika trebala bi ovisiti o očekivanom trajanju skladištenja i raznim rizicima od poništenja uklanjanja povezanim s predmetnom aktivnošću uklanjanja ugljika. Aktivnosti kojima se ugljik skladišti u geološkim formacijama pružaju dovoljnu sigurnost u smislu vrlo dugog trajanja skladištenja ugljika (nekoliko stoljeća) te se može smatrati da omogućuju trajno skladištenje ugljika. Sekvestracija ugljika u poljoprivredi i skladištenje ugljika u proizvodima izloženi su riziku od namjernog ili nenamjernog ispuštanja ugljika u atmosferu. Kako bi se taj rizik uzeo u obzir, valjanost certificiranih uklanjanja ugljika postignutih sekvestracijom ugljika u poljoprivredi i skladištenjem ugljika u proizvodima trebala bi imati rok isteka koji odgovara kraju relevantnog razdoblja praćenja. Trebalo bi pretpostaviti da se nakon toga ugljik ispušta u atmosferu, osim ako operater stalnim praćenjem dokaže da je ugljik i dalje uskladišten.
- (14) Uz mjere koje se poduzimaju kako bi se rizik od ispuštanja ugljika u atmosferu tijekom razdoblja praćenja sveo na najmanju moguću mjeru, trebalo bi uvesti i odgovarajuće mehanizme odgovornosti za rješavanje slučajeva poništenja uklanjanja. Takvi mehanizmi mogli bi uključivati npr. oduzimanje jedinica uklanjanje ugljika, zajedničke rezerve ili obračune jedinica uklanjanja ugljika te mehanizme osiguravanja unaprijed. Budući da su mehanizmi odgovornosti za geološko skladištenje i istjecanje

CO₂ te odgovarajuće korektivne mjere već utvrđeni Direktivom 2003/87/EZ i Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁷, ti mehanizmi odgovornosti i korektivne mjere trebali bi se primjenjivati kako bi se izbjeglo dvostruko reguliranje.

- (15) Aktivnosti uklanjanja ugljika imaju velik potencijal za pružanje rješenja za održivost od kojih će svi imati koristi, čak i ako se kompromisi ne mogu isključiti. Stoga je primjereno utvrditi minimalne zahtjeve održivosti kako bi se osiguralo da aktivnosti uklanjanja ugljika imaju neutralan učinak ili da stvaraju posredne koristi za sljedeće ciljeve održivosti: ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama, zaštitu i obnovu bioraznolikosti i ekosustava, održivu upotrebu i zaštitu vodnih i morskih resursa, prelazak na kružno gospodarstvo te sprečavanje i kontrolu onečišćenja. Ti bi se zahtjevi održivosti, prema potrebi i uzimajući u obzir lokalne uvjete, trebali temeljiti na kriterijima za tehničku provjeru nenanošenja bitne štete za šumarske djelatnosti i podzemno trajno geološko skladištenje CO₂ iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2139²⁸ te na kriterijima održivosti za sirovine iz šumske i poljoprivredne biomase utvrđenima u članku 29. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹. Prakse kao što su šumske monokulture koje štetno utječu na bioraznolikost ne bi trebale biti prihvatljive za certificiranje.
- (16) Poljoprivredne prakse kojima se CO₂ uklanja iz atmosfere pridonose cilju klimatske neutralnosti te bi ih trebalo nagrađivati u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) ili putem drugih javnih ili privatnih inicijativa. Konkretno, u ovoj bi se Uredbi trebale uzeti u obzir poljoprivredne prakse kako su navedene u Komunikaciji o održivim ciklusima ugljika³⁰.
- (17) Operateri ili skupine operatera mogu izvješćivati o posrednim koristima koje pridonose ciljevima održivosti i nadilaze minimalne zahtjeve održivosti. U tu bi svrhu njihovo izvješćivanje trebalo biti u skladu s metodologijama certificiranja koje su prilagođene pojedinim aktivnostima uklanjanja ugljika i koje je razvila Komisija. Metodologijama certificiranja trebalo bi u najvećoj mogućoj mjeri poticati stvaranje posrednih koristi za bioraznolikost koje nadilaze minimalne zahtjeve održivosti. Te dodatne posredne koristi dat će veću gospodarsku vrijednost certificiranim uklanjanjima ugljika i dovesti do porasta prihoda za operatere. S obzirom na sve navedeno, primjereno je da Komisija prednost da razvoju prilagođenih metodologija certificiranja za aktivnosti sekvenciranja ugljika u poljoprivredi koje pružaju znatne posredne koristi za bioraznolikost.
- (18) Primjereno je razviti detaljne metodologije certificiranja za pojedine aktivnosti uklanjanja ugljika kako bi se na standardiziran, provjerljiv i usporediv način primjenjivali kriteriji kvalitete utvrđeni u ovoj Uredbi. Tim bi se metodologijama trebalo osigurati pouzdano i transparentno certificiranje koristi neto uklanjanja ugljika

²⁷ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

²⁸ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2139 od 4. lipnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem kriterija tehničke provjere na temelju kojih se određuje pod kojim se uvjetima smatra da ekonomska djelatnost znatno doprinosi ublažavanju klimatskih promjena ili prilagodbi klimatskim promjenama i nanosi li ta ekonomska djelatnost bitnu štetu kojem drugom okolišnom cilju (SL L 442, 9.12.2021., str. 1.).

²⁹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

³⁰ Komunikacija Komisije, Održivi ciklusi ugljika, COM(2021) 800.

koja proizlazi iz aktivnosti uklanjanja ugljika, izbjegavajući pritom nerazmjerno administrativno opterećenje za operatore ili skupine operatera, posebno za male poljoprivrednike i posjednike šuma. U tu bi svrhu Komisiju trebalo ovlastiti za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem delegiranih akata u kojima se utvrđuju detaljne metodologije certificiranja za razne aktivnosti uklanjanja ugljika. Te bi metodologije trebalo razviti uz blisko savjetovanje sa stručnom skupinom za uklanjanje ugljika i svim drugim zainteresiranim dionicima. Metodologije se moraju temeljiti na najboljim dostupnim znanstvenim dokazima i na postojećim javnim i privatnim programima i metodologijama za certificiranje uklanjanja ugljika te uzimati u obzir sve relevantne standarde i pravila donesena na nacionalnoj razini i razini Unije.

- (19) Kako bi se osigurao vjerodostojan i pouzdan postupak certificiranja, aktivnosti uklanjanja ugljika trebale bi podlijevati reviziji koju provodi neovisna treća strana. Konkretno, prije provedbe aktivnosti uklanjanja ugljika trebalo bi provesti početnu reviziju za potrebe certificiranja kako bi se provjerila njihova usklađenost s kriterijima kvalitete utvrđenima u ovoj Uredbi, uključujući ispravnu kvantifikaciju očekivane koristi neto uklanjanja ugljika. Aktivnosti uklanjanja ugljika trebale bi podlijevati i periodičnim revizijama za potrebe ponovnog certificiranja kako bi se provjerila ispunjavaju li ostvarena uklanjanja ugljika potrebne uvjete. U tu bi svrhu Komisija trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata u kojima bi se utvrdila struktura, tehničke pojedinosti i minimalne informacije koje trebaju biti navedene u opisu aktivnosti uklanjanja ugljika i izvješćima o reviziji za potrebe certificiranja i ponovnog certificiranja.
- (20) Pružanje boljeg znanja, alata i metoda upraviteljima zemljišta radi bolje procjene i optimizacije uklanjanja ugljika važno je za troškovno učinkovitu provedbu mjera ublažavanja i osiguravanje njihova sudjelovanja u sekvencijama ugljika u poljoprivredi. To je posebno važno za male poljoprivrednike ili posjednike šuma u Uniji, kojima često nedostaju iskustvo i stručno znanje potrebni za provedbu aktivnosti uklanjanja ugljika, ispunjavanje potrebnih kriterija kvalitete i primjenu povezanih metodologija certificiranja. Stoga je primjereno zahtijevati da organizacije proizvođača olakšaju pružanje relevantnih savjetodavnih usluga putem tehničkog savjetovanja svojih članova. Financijska potpora za pružanje savjetodavnih usluga, razmjenu znanja, osposobljavanje, aktivnosti informiranja ili interaktivne inovacijske projekte s poljoprivrednicima i šumarima može se pružati u okviru zajedničke poljoprivredne politike i nacionalnih državnih potpora.
- (21) Primjereno je da se na certifikatima o uklanjanju ugljika temelje razne krajnje uporabe, kao što su sastavljanje nacionalnih i korporativnih inventara stakleničkih plinova, među ostalim s obzirom na Uredbu (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća³¹, dokazi korporativnih tvrdnji povezanih s klimom i drugih okolišnih tvrdnji (među ostalim o bioraznolikosti) ili razmjena verificiranih jedinica uklanjanja ugljika putem dobrovoljnih tržišta za kompenzaciju emisija ugljika. Stoga bi certifikat trebao sadržavati točne i transparentne informacije o predmetnoj aktivnosti uklanjanja ugljika, uključujući ukupna uklanjanja i korist neto uklanjanja ugljika koji su u skladu s kriterijima kvalitete utvrđenima u ovoj Uredbi. Komisija bi također trebala biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi dodatnog preciziranja ili izmjene

³¹ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

Priloga II., u kojem se navode minimalne informacije koje certifikati moraju sadržavati.

- (22) Kako bi se osigurala točna, pouzdana i transparentna verifikacija, tijela za certifikaciju nadležna za certificiranje aktivnosti uklanjanja ugljika trebala bi imati potrebne kompetencije i vještine te bi ih trebala akreditirati nacionalna akreditacijska tijela u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća³². Kako bi se izbjegli mogući sukobi interesa, tijela za certifikaciju trebala bi biti potpuno neovisna o operateru koji obavlja aktivnost uklanjanja ugljika koja podliježe certificiranju. Uz to, države članice trebale bi pridonositi osiguravanju pravilne provedbe postupka certificiranja nadziranjem rada tijela za certifikaciju koja su akreditirala nacionalna akreditacijska tijela i obavješćivanjem programâ certificiranja o relevantnim opažanjima u pogledu neusklađenosti.
- (23) Operateri bi se trebali koristiti programima certificiranja kako bi dokazali usklađenost s ovom Uredbom. Stoga bi programi certificiranja trebali funkcionirati na temelju pouzdanih i transparentnih pravila i postupaka te bi trebali osiguravati točnost, pouzdanost, cjelovitost, neosporivost podrijetla i zaštitu od prijevare kad je riječ o informacijama i podacima koje dostavljaju operateri. Trebali bi osigurati i ispravno obračunavanje verificiranih jedinica uklanjanja ugljika, posebno izbjegavanjem dvostrukog računanja. U tu bi svrhu Komisiju trebalo ovlastiti za donošenje provedbenih akata, uključujući odgovarajuće standarde pouzdanosti, transparentnosti, obračunavanja i neovisne revizije koji će se primjenjivati u programima certificiranja, kako bi se osigurala potrebna pravna sigurnost u pogledu pravila koja se primjenjuju na operatere i programe certificiranja. Kako bi se osigurao troškovno učinkovit postupak certificiranja, cilj bi tih tehničkih usklađenih pravila o certificiranju trebao biti i smanjenje nepotrebnog administrativnog opterećenja za operatere ili skupine operatera, posebno za mala i srednja poduzeća (MSP-ove), uključujući male poljoprivrednike i šumare.
- (24) Kako bi se osigurala pouzdana i usklađena kontrola certificiranja, Komisija bi trebala moći donositi odluke kojima se priznaju programi certificiranja koji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi, među ostalim u pogledu tehničke stručnosti, pouzdanosti, transparentnosti i neovisne revizije. Takve odluke o priznavanju trebale bi biti vremenski ograničene. U tu bi svrhu Komisiju trebalo ovlastiti za donošenje provedbenih akata o sadržaju i postupcima u skladu s kojima Unija priznaje programe certificiranja.
- (25) Odredbe Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša³³ („Aarhuška konvencija”) koje se odnose na pristup informacijama, sudjelovanje javnosti u odlučivanju i pristup pravosuđu u pitanjima okoliša, a posebno odredbe koje se odnose na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu, i dalje se primjenjuju, ovisno o slučaju.

³² Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

³³ Odluka Vijeća 2005/370/EZ od 17. veljače 2005. o zaključivanju, u ime Europske zajednice, Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (SL L 124, 17.5.2005., str. 1.).

- (26) U okviru programâ certificiranja trebalo bi uspostaviti i održavati interoperabilne javne registre kako bi se osigurala transparentnost i potpuna sljedivost certifikata o uklanjanju ugljika te izbjegao rizik od prijevare i dvostrukog računanja. Do prijevare može doći ako je za istu aktivnost uklanjanja ugljika izdano više certifikata jer je aktivnost registrirana u okviru dvaju programa certificiranja ili je dvaput registrirana u okviru istog programa. Do prijevare može doći i kad se isti certifikat upotrebljava nekoliko puta za iznošenje iste tvrdnje na temelju aktivnosti uklanjanja ugljika ili jedinice uklanjanja ugljika. U registrima bi se trebali pohranjivati dokumenti koji proizlaze iz postupka certificiranja uklanjanja ugljika, uključujući sažetke revizija za potrebe certificiranja, izvješća o reviziji za potrebe ponovnog certificiranja, certifikate i ažurirane certifikate, te bi ti dokumenti trebali biti javno dostupni u elektroničkom obliku. U registrima bi trebalo evidentirati i certificirane jedinice uklanjanja ugljika koje ispunjavaju Unijine kriterije kvalitete. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti na jedinstvenom tržištu, Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje provedbenih pravila kojima se utvrđuju standardi i tehničkih pravila o funkcioniranju i interoperabilnosti tih registara.
- (27) Programi certificiranja važni su za pružanje dokaza o usklađenosti s kriterijima kvalitete za uklanjanje ugljika. Stoga je primjereno da Komisija zahtijeva da se redovito izvješćuje o aktivnostima programa certificiranja. Takva bi se izvješća trebala objavljivati u cijelosti ili, ovisno o slučaju, u agregiranom obliku kako bi se povećala transparentnost i poboljšao nadzor koji provodi Komisija. Osim toga, takvim bi se izvješćivanjem Komisiji pružili podaci koji su joj potrebni da bi mogla izvješćivati o radu dobrovoljnih programa s ciljem utvrđivanja najbolje prakse i podnošenja, prema potrebi, prijedloga za daljnje promicanje takve najbolje prakse. Kako bi se osiguralo usporedivo i dosljedno izvješćivanje, Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje provedbenih akata u kojima se utvrđuju tehničke pojedinosti o sadržaju i formatu izvješća koja se sastavljaju u okviru programa certificiranja.
- (28) Kako bi se operaterima omogućila standardizirana i troškovno učinkovita primjena kriterija kvalitete utvrđenih u ovoj Uredbi, uzimajući pritom u obzir posebne značajke pojedinih aktivnosti uklanjanja ugljika, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kako bi se ova Uredba dopunila utvrđivanjem detaljnih metodologija certificiranja za razne vrste aktivnosti uklanjanja ugljika. Komisija bi trebala moći i donositi izmjene Priloga II., u kojem se navode minimalne informacije koje certifikati moraju sadržavati. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, i da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.³⁴ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (29) Provedbene ovlasti dodijeljene Komisiji trebale bi se izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵. Da bi mogla izvršavati

³⁴ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

³⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

provedbene ovlasti utvrđene u ovoj Uredbi, Komisiji bi u obavljanju njezinih zadaća iz ove Uredbe trebao pomagati Odbor za klimatske promjene osnovan na temelju članka 44. stavka 3. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶.

- (30) Komisija bi trebala preispitati provedbu ove Uredbe tri godine nakon njezina stupanja na snagu, a nakon toga najkasnije šest mjeseci nakon globalnog pregleda stanja dogovorenog u skladu s člankom 14. Pariškog sporazuma. U tim bi preispitivanjima trebalo uzeti u obzir relevantne promjene u zakonodavstvu Unije, tehnološki i znanstveni napredak, tržišna kretanja u području uklanjanja ugljika i sigurnosti opskrbe hranom, uključujući dostupnost i cjenovnu pristupačnost hrane, a trebala bi se temeljiti na rezultatima globalnog pregleda stanja na temelju Pariškog sporazuma.
- (31) Ciljeve ove Uredbe – promicanje visokokvalitetnog uklanjanja ugljika uz istodobno smanjenje rizika od manipulativnog zelenog marketinga na najmanju moguću mjeru – ne mogu dostatno ostvariti države članice same te se zbog opsega i učinaka predloženog djelovanja ti ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije. Stoga Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj Uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Cilj je ove Uredbe operaterima ili skupinama operatera olakšati ostvarivanje uklanjanja ugljika. U tu se svrhu ovom Uredbom uspostavlja dobrovoljni okvir Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika, i to utvrđivanjem:
 - (a) kriterija kvalitete za aktivnosti uklanjanja ugljika koje se provode u Uniji;
 - (b) pravila za verifikaciju i certificiranje uklanjanja ugljika;
 - (c) pravila za funkcioniranje programa certificiranja i pravila na temelju kojih će ih Komisija priznavati.
2. Taj dobrovoljni okvir Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika ne primjenjuje se na emisije obuhvaćene područjem primjene Direktive 2003/87/EZ, osim kad je riječ o skladištenju emisija ugljikova dioksida iz održive biomase s nultom stopom u skladu s Prilogom IV. toj direktivi.

Članak 2.

Definicije

³⁶ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unije i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „uklanjanje ugljika” znači skladištenje atmosferskog ili biogenog ugljika u geološkim spremnicima ugljika, biogenim spremnicima ugljika, dugotrajnim proizvodima i materijalima te morskom okolišu ili smanjenje ispuštanja ugljika iz biogenog spremnika ugljika u atmosferu;
- (b) „aktivnost uklanjanja ugljika” znači jedna ili više praksi ili postupaka koje provodi operater i kojima se postiže trajno skladištenje ugljika, poboljšava hvatanje ugljika u biogenom spremniku ugljika, smanjuje ispuštanje ugljika iz biogenog spremnika ugljika u atmosferu ili skladišti atmosferski ili biogeni ugljik u dugotrajnim proizvodima ili materijalima;
- (c) „biogeni spremnik ugljika” znači nadzemna biomasa, podzemna biomasa, listinac, mrtvo drvo i organski ugljik u tlu kako je utvrđeno u dijelu B točkama od (a) do (e) Priloga I. Uredbi 2018/841;
- (d) „operater” znači svaka pravna ili fizička osoba koja provodi ili kontrolira aktivnost uklanjanja ugljika ili kojoj je delegirana odlučujuća gospodarska ovlast nad tehničkim funkcioniranjem takve aktivnosti;
- (e) „skupina operatera” znači pravna osoba koja predstavlja više od jednog operatera i odgovorna je za osiguravanje usklađenosti tih operatera s ovom Uredbom;
- (f) „razdoblje praćenja” znači razdoblje čije se trajanje utvrđuje u skladu s vrstom aktivnosti uklanjanja ugljika i tijekom kojeg operater prati skladištenje ugljika;
- (g) „trajno skladištenje ugljika” znači aktivnost uklanjanja ugljika kojom se u uobičajenim okolnostima i uz primjenu odgovarajućih praksi upravljanja atmosferski ili biogeni ugljik skladišti na nekoliko stoljeća, uključujući bioenergiju s hvatanjem i skladištenjem ugljika te hvatanje i skladištenje ugljika izravno iz zraka;
- (h) „sekvestracija ugljika u poljoprivredi” znači aktivnost uklanjanja ugljika povezana s upravljanjem zemljištem koja dovodi do povećanja skladištenja ugljika u živoj biomasi, mrtvoj organskoj tvari i tlima povećanjem hvatanja ugljika i/ili smanjenjem ispuštanja ugljika u atmosferu;
- (i) „skladištenje ugljika u proizvodima” znači aktivnost uklanjanja ugljika kojom se atmosferski i biogeni ugljik skladište u dugotrajnim proizvodima ili materijalima;
- (j) „tijelo za certifikaciju” znači neovisno, akreditirano ili priznato tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje je s programom certificiranja sklopilo sporazum o provođenju revizija za potrebe certificiranja i izdavanju certifikata;
- (k) „program certificiranja” znači program kojim upravlja privatna ili javna organizacija koja nadzire certificiranje usklađenosti operatera ili skupine operatera s ovom Uredbom;
- (l) „revizija za potrebe certificiranja” znači revizija koju provodi tijelo za certifikaciju;
- (m) „revizija za potrebe ponovnog certificiranja” znači revizija koja se provodi u postupku obnove certifikata koji je izdalo tijelo za certifikaciju;

- (n) „certifikat” znači izjava o sukladnosti koju izdaje tijelo za certifikaciju i kojom se potvrđuje da je predmetna aktivnost uklanjanja ugljika u skladu s ovom Uredbom;
- (o) „jedinica uklanjanja ugljika” znači jedna tona certificirane koristi neto uklanjanja ugljika koja proizlazi iz aktivnosti uklanjanja ugljika i registrirana je u okviru programa certificiranja.

Članak 3.

Ispunjavanje uvjeta za certificiranje

Uklanjanje ugljika prihvatljivo je za certificiranje u skladu s ovom Uredbom ako ispunjava oba sljedeća uvjeta:

- (a) proizlazi iz aktivnosti uklanjanja ugljika koja je u skladu s kriterijima kvalitete utvrđenima u člancima od 4. do 7.;
- (b) neovisno je verificirano u skladu s člankom 9.

Poglavlje 2. KRITERIJI KVALITETE

Članak 4.

Kvantifikacija

1. Aktivnošću uklanjanja ugljika mora se ostvarivati korist neto uklanjanja ugljika, koja se kvantificira pomoću sljedeće formule:
$$\text{korist neto uklanjanja ugljika} = \text{UU}_{\text{polazna vrijednost}} - \text{UU}_{\text{ukupno}} - \text{SP}_{\text{povećanje}} > 0$$

pri čemu je:

 - (a) $\text{UU}_{\text{polazna vrijednost}}$ – uklanjanje ugljika u skladu s polaznom vrijednošću;
 - (b) $\text{UU}_{\text{ukupno}}$ – ukupno uklanjanje ugljika u okviru aktivnosti uklanjanja ugljika;
 - (c) $\text{SP}_{\text{povećanje}}$ – povećanje izravnih i neizravnih emisija stakleničkih plinova, osim onih iz biogenih spremnika ugljika u slučaju sekvestracije ugljika u poljoprivredi, koje su posljedica provedbe aktivnosti uklanjanja ugljika.
2. U slučaju sekvestracije ugljika u poljoprivredi, $\text{UU}_{\text{polazna vrijednost}}$ i $\text{UU}_{\text{ukupno}}$ smatraju se neto uklanjanjem stakleničkih plinova ili emisijama u skladu s pravilima za obračun iz Uredbe (EU) 2018/841.
3. Količine iz stavka 1. točaka (a), (b) i (c) označavaju se negativnim predznakom (–) ako je riječ o neto uklanjanju stakleničkih plinova, odnosno pozitivnim (+) ako se radi o neto emisijama stakleničkih plinova; izražavaju se u tonama ekvivalenta ugljikova dioksida.
4. Uklanjanja ugljika kvantificiraju se na relevantan, točan, potpun, dosljedan, usporediv i transparentan način.
5. Polazna vrijednost mora odgovarati standardnoj učinkovitosti uklanjanja ugljika usporedivih aktivnosti u sličnim društvenim, gospodarskim, okolišnim i tehnološkim okolnostima te uz uzimanje zemljopisnog konteksta u obzir.

6. Odstupajući od stavka 5., ako je to propisno opravdano, polazna vrijednost može se temeljiti na pojedinačnoj učinkovitosti predmetne aktivnosti u pogledu uklanjanja ugljika.
7. Polazna vrijednost periodično se ažurira.
8. U kvantifikaciji uklanjanja ugljika uzimaju se u obzir nesigurnosti u skladu s priznatim statističkim pristupima.
9. Kako bi se poduprla kvantifikacija uklanjanja ugljika ostvarenih sekvestracijom ugljika u poljoprivredi, operater ili skupina operatera prikuplja podatke o uklanjanju ugljika i emisijama stakleničkih plinova na način koji je u skladu s nacionalnim inventarima stakleničkih plinova na temelju Uredbe (EU) 2018/841 i dijela 3. Priloga V. Uredbi (EU) 2018/1999.

Članak 5.

Dodatnost

1. Aktivnost uklanjanja ugljika mora biti dodatna. U tu svrhu aktivnost uklanjanja ugljika mora ispunjavati oba sljedeća kriterija:
 - (a) mora nadilaziti zakonske zahtjeve Unije i nacionalne zakonske zahtjeve;
 - (b) provodi se zbog poticajnog učinka certificiranja.
2. Ako je polazna vrijednost utvrđena u skladu s člankom 4. stavkom 5., smatra se da je ispunjen uvjet dodatnosti iz stavka 1. Ako je polazna vrijednost utvrđena u skladu s člankom 4. stavkom 6., dodatnost iz stavka 1. točaka (a) i (b) dokazuje se posebnim ispitivanjima.

Članak 6.

Dugoročno skladištenje

1. Operater ili skupina operatera mora dokazati da je cilj aktivnosti uklanjanja ugljika osigurati dugoročno skladištenje ugljika.
2. Za potrebe stavka 1. operater ili skupina operatera mora ispunjavati oba sljedeća kriterija:
 - (a) mora pratiti i ublažavati svaki rizik od ispuštanja uskladištenog ugljika tijekom razdoblja praćenja;
 - (b) mora podlijevati odgovarajućim mehanizmima odgovornosti za slučaj eventualnih ispuštanja uskladištenog ugljika tijekom razdoblja praćenja.
3. Kad je riječ o sekvestraciji ugljika u poljoprivredi i skladištenju ugljika u proizvodima, smatra se da se ugljik uskladišten u okviru aktivnosti uklanjanja ugljika ispušta u atmosferu na kraju razdoblja praćenja.

Članak 7.

Održivost

1. Aktivnost uklanjanja ugljika mora imati neutralan učinak ili donositi posredne koristi za sve sljedeće ciljeve održivosti:

- (a) ublažavanje klimatskih promjena koje nadilazi korist neto uklanjanja ugljika iz članka 4. stavka 1.;
 - (b) prilagodbu klimatskim promjenama;
 - (c) održivo korištenje i zaštitu vodnih i morskih resursa;
 - (d) prelazak na kružno gospodarstvo;
 - (e) sprečavanje i kontrolu onečišćenja;
 - (f) zaštitu i obnovu bioraznolikosti i ekosustava.
2. Za potrebe stavka 1. aktivnost uklanjanja ugljika mora biti u skladu s minimalnim zahtjevima održivosti utvrđenima u metodologijama certificiranja iz delegiranih akata donesenih na temelju članka 8.
3. Ako operater ili skupina operatera izvješćuje o posrednim koristima koje pridonose ciljevima održivosti iz stavka 1. u mjeri koja premašuje minimalne zahtjeve održivosti iz stavka 2., mora poštovati metodologije certificiranja utvrđene u delegiranim aktima iz članka 8. Metodologijama certificiranja u najvećoj se mogućoj mjeri mora poticati ostvarivanje posrednih koristi koje nadilaze minimalne zahtjeve održivosti, posebno za cilj iz stavka 1. točke (f).

Članak 8.

Metodologije certificiranja

1. Operater ili skupina operatera mora primjenjivati relevantne metodologije certificiranja radi ispunjavanja kriterija utvrđenih u člancima od 4. do 7.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. kako bi utvrdila tehničke metodologije certificiranja iz stavka 1. za aktivnosti povezane s trajnim skladištenjem ugljika, sekvestracijom ugljika u poljoprivredi i skladištenjem ugljika u proizvodima. Te metodologije certificiranja moraju uključivati barem elemente navedene u Prilogu I.
3. U izradi tih delegiranih akata Komisija mora uzeti u obzir sljedeće elemente:
- (a) ciljeve da se osigura stabilnost uklanjanja ugljika te da se zaštite i obnove ekosustavi;
 - (b) cilj maksimalnog smanjenja administrativnog opterećenja za operatere, posebno za male operatere koji provode sekvestraciju ugljika u poljoprivredi;
 - (c) mjerodavno pravo Unije i nacionalno pravo;
 - (d) relevantne metodologije i standarde certificiranja na razini Unije i na međunarodnoj razini.

Poglavlje 3. CERTIFICIRANJE

Članak 9.

Certificiranje usklađenosti

1. Za certificiranje usklađenosti s ovom Uredbom operater ili skupina operatera podnosi odgovarajući zahtjev programu certificiranja. Nakon prihvatanja tog zahtjeva operater ili skupina operatera tijelu za certifikaciju dostavlja sveobuhvatan opis aktivnosti uklanjanja ugljika, uključujući metodologiju certificiranja koja se primjenjuje, kako bi se mogla procijeniti usklađenost s člancima od 4. do 7., očekivana ukupna uklanjanja ugljika i korist neto uklanjanja ugljika. Skupine operatera moraju navesti i kako se pružaju savjetodavne usluge o aktivnostima uklanjanja ugljika, posebno malim operaterima koji provode sekvestraciju ugljika u poljoprivredi.
2. Tijelo za certifikaciju provodi reviziju za potrebe certificiranja kako bi provjerilo informacije dostavljene u skladu sa stavkom 1. i potvrdilo usklađenost aktivnosti uklanjanja ugljika s člancima od 4. do 7. Kao rezultat te revizije za potrebe certificiranja tijelo za certifikaciju izdaje izvješće o reviziji za potrebe certificiranja, koje sadržava sažetak i certifikat, koji mora sadržavati barem informacije navedene u Prilogu II. U okviru programa certificiranja kontrolira se to izvješće o reviziji za potrebe certificiranja i certifikat, a sažetak izvješća i certifikat stavljaju se na raspolaganje javnosti u registru iz članka 12.
3. Tijelo za certifikaciju provodi periodične revizije za potrebe ponovnog certificiranja kako bi ponovno potvrdilo usklađenost aktivnosti uklanjanja ugljika s člancima od 4. do 7. i provjerilo ostvarene koristi uklanjanja ugljika. Na temelju te revizije za potrebe ponovnog certificiranja tijelo za certifikaciju izdaje izvješće o reviziji za potrebe ponovnog certificiranja, koje uključuje sažetak, i ažurirani certifikat. U okviru programa certificiranja kontrolira se izvješće o reviziji za potrebe ponovnog certificiranja i ažurirani certifikat, a sažetak izvješća o reviziji za potrebe ponovnog certificiranja, ažurirani certifikat i certificirane jedinice uklanjanja ugljika stavljaju se na raspolaganje javnosti u registru iz članka 12.
4. Operater ili skupina operatera pruža potporu tijelu za certifikaciju tijekom revizija za potrebe certificiranja i ponovnog certificiranja, i to posebno omogućivanjem pristupa lokacijama gdje se provodi predmetna aktivnost i dostavljanjem relevantnih podataka i dokumentacije.
5. Komisija može donositi provedbene akte kojima se utvrđuju struktura, format i tehničke pojedinosti sveobuhvatnog opisa aktivnosti uklanjanja ugljika iz stavka 1. i izvješća o reviziji za potrebe certificiranja i ponovnog certificiranja iz stavaka 2. i 3. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17.

Članak 10.

Tijela za certifikaciju

1. Tijela za certifikaciju imenovana u okviru programa certificiranja moraju akreditirati nacionalna akreditacijska tijela u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća³⁷.
2. Tijela za certifikaciju:

³⁷ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

- (a) nadležna su provoditi revizije za potrebe certificiranja i ponovnog certificiranja iz članka 9.;
 - (b) neovisna su o operateru ili skupini operatera te u javnom interesu provode aktivnosti koje se zahtijevaju na temelju ove Uredbe.
3. Za potrebe stavka 2. točke (b) tijela za certifikaciju ni bilo koji njihov dio ne smiju:
- (a) biti operater ni skupina operatera, vlasnik operatera ni skupine operatera niti smiju biti u njihovu vlasništvu;
 - (b) biti povezana s operaterom ili skupinom operatera koji bi mogli utjecati na njihovu neovisnost i nepristranost.
4. Države članice nadziru rad tijela za certifikaciju. Tijela za certifikaciju na zahtjev nacionalnih nadležnih tijela dostavljaju sve relevantne informacije potrebne za nadzor njihova rada, uključujući datum, vrijeme i mjesto provedbe revizija iz članka 9. Ako države članice utvrde nesukladnost, o tome bez odgode obavješćuju tijelo za certifikaciju i relevantni program certifikacije.

Poglavlje 4.

Programi certificiranja

Članak 11.

Provedba programa certificiranja

1. Radi dokazivanja usklađenosti s ovom Uredbom operater ili skupina operatera mora koristiti program certificiranja koji Komisija priznaje u skladu s člankom 13.
2. Programi certificiranja provode se na temelju pouzdanih i transparentnih pravila i postupaka, posebno u pogledu unutarnjeg upravljanja i praćenja, rješavanja pritužbi i žalbi, savjetovanja s dionicima, transparentnosti i objavljivanja informacija, imenovanja i osposobljavanja tijela za certifikaciju, rješavanja pitanja neusklađenosti te razvoja registara i upravljanja njima.
3. U okviru programâ certificiranja provjerava se jesu li informacije i podaci koje dostavi operater ili skupina operatera radi certificiranja usklađenosti u skladu s člankom 9. bili predmet neovisne revizije te je li certificiranje usklađenosti provedeno na točan, pouzdan i troškovno učinkovit način.
4. Programi certificiranja barem jednom godišnje objavljuju popis imenovanih tijela za certifikaciju, pri čemu se za svako od njih navodi koji ga je subjekt ili koje nacionalno javno tijelo priznalo i koji ga subjekt ili koje nacionalno javno tijelo prati.
5. Komisija donosi provedbene akte u kojima se utvrđuju struktura, format, tehničke pojedinosti i postupak iz stavaka 2., 3. i 4. koji se primjenjuju na sve programe certificiranja. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17.

Članak 12.

Registri

1. U okviru programa certificiranja uspostavlja se i propisno održava javni registar kako bi javnosti bile dostupne informacije povezane s postupkom certificiranja, uključujući certifikate i ažurirane certifikate, te količina jedinica uklanjanja ugljika

certificiranih u skladu s člankom 9. U tim se registrima moraju upotrebljavati automatizirani sustavi, uključujući elektroničke obrasce, a sami registri moraju biti interoperabilni.

2. Komisija može donositi provedbene akte u kojima se utvrđuju struktura, format i tehničke pojedinosti za javne registre, kao i za bilježenje, posjedovanje i upotrebu jedinica uklanjanja ugljika, kako je navedeno u stavku 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17.

Članak 13.

Priznavanje programa certificiranja

1. Operater ili skupina operatera može se za dokazivanje usklađenosti s ovom Uredbom koristiti samo programima certificiranja koje je Komisija priznala na temelju odluke. Razdoblje valjanosti takve odluke može biti najviše pet godina.
2. Država članica obavještuje Komisiju o zahtjevu za priznavanje javnog programa certificiranja. Pravni zastupnik privatnog programa certificiranja obavještuje Komisiju o zahtjevu za priznavanje privatnog programa certificiranja.
3. Komisija može staviti izvan snage odluku o priznavanju određenog programa certificiranja u skladu sa stavkom 1. ako se u okviru tog programa certificiranja ne primjenjuju standardi i pravila utvrđeni u provedbenim aktima iz članka 11. stavka 5. Ako država članica izrazi zabrinutost da se određeni program certificiranja ne provodi u skladu sa standardima i pravilima utvrđenima u provedbenim aktima iz članka 11. stavka 5. koji čine osnovu za odluke iz stavka 1., Komisija istražuje to pitanje i poduzima odgovarajuće mjere, uključujući stavljanje relevantne odluke izvan snage.
4. Komisija može donositi provedbene akte u kojima se utvrđuju struktura, format i tehničke pojedinosti postupaka obavješćivanja i priznavanja iz stavaka 1. i 2. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17.

Članak 14.

Zahtjevi u pogledu izvješćivanja

1. Svaki program certificiranja koji Komisija prizna mora Komisiji dostavljati godišnje izvješće o svojem djelovanju, uključujući opis eventualnih slučajeva prijevare i povezanih korektivnih mjera. To se izvješće podnosi svake godine do 30. travnja i obuhvaća prethodnu kalendarsku godinu. Obveza podnošenja izvješća primjenjuje se samo na programe certificiranja koji se provode najmanje 12 mjeseci.
2. Komisija ta izvješća stavlja na raspolaganje javnosti u cijelosti ili, ako je to potrebno radi očuvanja povjerljivosti poslovno osjetljivih informacija, u agregiranom obliku.
3. Komisija može donositi provedbene akte u kojima se utvrđuju struktura, format i tehničke pojedinosti izvješća iz stavka 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 17.

Poglavlje 5.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Izmjena Priloga II.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. za izmjenu Priloga II. kako bi se prilagodio popis minimalnih informacija uključenih u certifikate iz članka 9.

Članak 16.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 8. i 15. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 8. i 15. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Delegirani akti doneseni na temelju članaka 8. i 15. stupaju na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tih akata Europskom parlamentu i Vijeću na njih ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovor. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 17.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za klimatske promjene, osnovan člankom 44. stavkom 1. točkom (a). Uredbe (EU) 2018/1999. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj članak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 18.

Preispitivanje

1. Ova se Uredba preispituje u svim aspektima, uzimajući u obzir relevantne promjene u zakonodavstvu Unije, Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime i

Pariškom sporazumu, tehnološki i znanstveni napredak, tržišna kretanja u području uklanjanja ugljika te sigurnost opskrbe hranom u Uniji.

2. Tri godine nakon stupanja na snagu ove Uredbe, a najkasnije do kraja 2028., i zatim u roku od šest mjeseci nakon ishoda svakog globalnog pregleda stanja dogovorenog u skladu s člankom 14. Pariškog sporazuma, Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Uredbe.

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica
[...]

Za Vijeće
Predsjednik
[...]

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

Sadržaj

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	32
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	32
1.2.	Predmetna područja politike	32
1.3.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	32
1.4.	Ciljevi.....	32
1.4.1.	Opći cilj.....	32
1.4.2.	Posebni ciljevi	32
1.4.3.	Očekivani rezultati i učinak	33
1.4.4.	Pokazatelji uspješnosti	33
1.5.	Osnova prijedloga/inicijative	33
1.5.1.	Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative.....	33
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	34
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	34
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	35
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	35
1.6.	Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative	36
1.7.	Predviđeni načini upravljanja.....	36
2.	MJERE UPRAVLJANJA	37
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	37
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	37
2.2.1.	Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole	37
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika.....	37
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	37
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	37

3.	PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	38
3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	38
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva.....	39
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	39
3.2.2.	Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje	41
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	43
3.2.4.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	46
3.2.5.	Doprinos trećih strana	46
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode.....	47

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju europskog okvira za certifikaciju uklanjanja ugljika

1.2. Predmetna područja politike

Klimatska politika

Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš, glava 9. Okoliš i klimatska politika (VFO 2021.–2027.)

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☒ novo djelovanje

☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja³⁸

☐ produženje postojećeg djelovanja

☐ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći cilj

Opći je cilj predložene uredbe o certificiranju uklanjanja ugljika promicati visokokvalitetna uklanjanja ugljika kao potporu postizanju cilja klimatske neutralnosti do 2050. utvrđenog u Europskom zakonu o klimi i drugih okolišnih ciljeva iz europskog zelenog plana.

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni ciljevi predložene uredbe o certificiranju uklanjanja ugljika uključuju:

1. utvrđivanje četiriju kriterija kvalitete (obuhvaćenih pokratom **QU.A.L.ITY**): kvantifikacije (eng. *QUantification*), dodatnosti i polaznih vrijednosti (eng. *Additionality*), dugoročnog skladištenja (eng. *Long-term storage*) i održivosti (eng. *sustainabilITY*) za utvrđivanje i certificiranje visokokvalitetnih uklanjanja ugljika ostvarenih u EU-u;

2. razvoj metodologija certificiranja prilagođenih svakoj vrsti aktivnosti uklanjanja ugljika kako bi se promicala usklađena i ispravna provedba kriterija QU.A.L.ITY;

3. povećanje povjerenja javnosti u uklanjanja ugljika tako što će se osigurati transparentnost i pouzdanost postupka certificiranja, uključujući programe certificiranja koje priznaje Komisija i javne registre uklanjanja ugljika.

³⁸

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljne korisnike/skupine.

Najvažniji učinak donošenja predložene uredbe bit će povećanje provedbe aktivnosti uklanjanja ugljika kojima će se ostvarivati visokokvalitetna uklanjanja ugljika i tako doprinosti Unijinu cilju da postigne klimatsku neutralnost do 2050. Predložena uredba utječe na gospodarske subjekte kao što su poljoprivrednici i šumari, ali i industrijska poduzeća koja će razvijati aktivnosti uklanjanja ugljika na terenu te na privatne organizacije i tijela država članica, koji mogu razviti privatne ili javne programe certificiranja za provedbu i kontrolu postupka certificiranja. Općenito, predložena uredba utječe na sve građane Europe i svijeta jer je djelovanje u području klime javno dobro prekogranične prirode.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća.

Pokazatelj 1.: broj aktivnosti uklanjanja ugljika kojima se ostvaruju visokokvalitetna uklanjanja ugljika certificirana putem EU-ova okvira za certifikaciju, čime se doprinosi cilju klimatske neutralnosti do 2050.

Pokazatelj 2.: broj detaljnih metodologija certificiranja za aktivnosti uklanjanja ugljika, posebno za sekvestraciju ugljika u poljoprivredi, koje je razvila Komisija.

Pokazatelj 3.: broj programa certificiranja koje priznaje Komisija i putem kojih operateri dokazuju usklađenost s EU-ovim kriterijima kvalitete za uklanjanja ugljika.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

EU je 2021. Uredbom (EU) 2021/1119 (Europski zakon o klimi) povećao svoje klimatske ambicije. Tim se zakonom utvrđuju obvezujući cilj ukupnog smanjenja neto emisija stakleničkih plinova do 2030. za barem 55 % u odnosu na razine iz 1990. te cilj klimatske neutralnosti do 2050. U akcijskom planu za kružno gospodarstvo iz ožujka 2020. najavljeno je da će Komisija razviti djelotvoran regulatorni okvir za certificiranje uklanjanja ugljika kako bi se potaknulo uklanjanje ugljika i povećala kružnost ugljika, uz potpuno poštovanje ciljeva bioraznolikosti. Ovim se prijedlogom ispunjava navedena obveza politike.

Početna faza (2024.–2025.): nakon stupanja uredbe na snagu (pretpostavlja se 2024.) Komisija će u bliskoj suradnji s relevantnom stručnom skupinom pripremiti barem tri delegirana akta u kojima će se utvrditi metodologije certificiranja za aktivnosti uklanjanja ugljika u području trajnog skladištenja, proizvoda za skladištenje ugljika i sekvestracije ugljika u poljoprivredi. Te će metodologije trebati redovito ažurirati. Osim toga, Komisija će za odobrenje relevantnog odbora morati pripremiti dva provedbena akta u kojima se utvrđuju pravila na temelju kojih će se provoditi programi certificiranja i na temelju kojih će Komisija ocjenjivati i priznavati te programe te pravila za uspostavu i rad javnih registara uklanjanja ugljika.

Faza potpune operativnosti (2025. i kasnije): u bliskoj suradnji s dionicima i relevantnim regulatornim odborom Komisija će posebnim odlukama Komisije

provesti procjenu niza programa certificiranja i priznati one koji su u skladu s regulatornim okvirom EU-a. Osim toga, Komisija će morati izraditi politiku uklanjanja ugljika za razdoblje nakon 2030.

- 1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Klimatske promjene prekogranični su problem. Njihovi su učinci globalni, neovisno o tome, primjerice, odakle emisije stakleničkih plinova potječu. Stoga se ti izazovi ne mogu riješiti samo nacionalnim ili lokalnim djelovanjem jer pojedinačne mjere vjerojatno neće dovesti do optimalnog ishoda. Koordinacijom na europskoj razini jača se djelovanje u području klime te se može djelotvorno dopuniti i ojačati djelovanje na nacionalnoj i lokalnoj razini. Djelovanje EU-a opravdano je načelom supsidijarnosti, u skladu s člankom 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Europski bi okvir bio prikladniji od nacionalnih inicijativa za rješavanje poteškoća u procjeni kvalitete uklanjanja ugljika. Uvođenjem takvog okvira omogućili bi se jednaki uvjeti i pravedno unutarnje tržište za certificiranje uklanjanja ugljika, čime bi se povećala usporedivost i povjerenje. Postojanje raznih nacionalnih inicijativa u tom području ne bi riješilo problem, već bi ga samo pogoršalo.

Predloženu uredbu trebat će poduprijeti pouzdanim i transparentnim metodologijama certificiranja. Kad je riječ o sekvestraciji ugljika u poljoprivredi, bit će potrebno oblikovati i dodatno razviti pristup koji se primjenjuje u postojećoj Uredbi o LULUCF-u. Trebalo bi moći i povezati odluke o upravljanju zemljištem u poljoprivrednom sektoru i sektoru LULUCF-a s učinkom na sekvestraciju ugljika i zaštitu bioraznolikosti.

Trenutačno su dostupna ograničena sredstva EEA-e za potporu praćenju, izvješćivanju i verifikaciji (MRV) inventara emisija iz LULUCF-a, u skladu sa zahtjevom iz uredbi (EU) 2018/841 (Uredba o LULUCF-u) i EU 2018/1999 (Uredba o upravljanju).

- 1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Predloženom se uredbom uspostavlja novi okvir za certificiranje visokokvalitetnih uklanjanja ugljika na razini EU-a, a temelji se na sljedećem postojećem iskustvu na razini EU-a:

– u okviru inovacijskog fonda³⁹ Komisija⁴⁰ je razvila niz detaljnih metodologija EU-a za kvantifikaciju izbjegavanja emisija stakleničkih plinova iz industrijskih aktivnosti, uključujući aktivnosti uklanjanja ugljika kao što su projekti hvatanja i skladištenja ugljika u proizvodnji bioenergije (BECCS) i hvatanja i skladištenja ugljika izravno iz zraka (DACCS). Nadalje, u Provedbenoj uredbi (EU) 2018/2066⁴¹ utvrđuju se detaljna pravila o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u okviru ETS-a,

³⁹ Inovacijski fond, https://climate.ec.europa.eu/eu-action/funding-climate-action/innovation-fund_en

⁴⁰ Prilog C Pozivu na podnošenje prijedloga: Metodologija za izračun izbjegavanja emisija stakleničkih plinova, https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/innovfund/wp-call/call-annex_c_innovfund-lsc-2020-two-stage_en.pdf

⁴¹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066,

– na temelju Direktive EU-a o energiji iz obnovljivih izvora Komisija je stekla gotovo 15 godina iskustva u certificiranju kriterija održivosti za bioenergiju. Ti kriteriji EU-a provode se putem 15-ak javnih ili privatnih programa certificiranja (tzv. dobrovoljni programi) koje je priznala Komisija. U skladu s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora Komisija je nedavno donijela provedbeni akt kojim se utvrđuju detaljna pravila za postupak certificiranja koji provode tijela za certifikaciju i koji se kontrolira u okviru programâ certificiranja.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Ovaj je prijedlog dio europskog zelenog plana. U akcijskom planu za kružno gospodarstvo iz ožujka 2020. najavljeno je da će Komisija razviti djelotvoran regulatorni okvir za certificiranje uklanjanja ugljika kako bi se potaknulo uklanjanje ugljika i povećala kružnost ugljika, uz potpuno poštovanje ciljeva bioraznolikosti. Osim toga, opći je cilj zelenog plana uskladiti zakonodavstvo Unije s povećanim ambicijama EU-a u području klime i bioraznolikosti. Ovaj je zakonodavni prijedlog dopuna prijedlozima u području klime i energetike iz zakonodavnog paketa „Spremni za 55 %”, posebno Uredbi o LULUCF-u i revidiranoj Direktivi o energiji iz obnovljivih izvora.

Jednako je snažna međupovezanost i s drugim inicijativama Komisije za povećanje otpornosti šuma u EU-u na klimatske promjene, obnovu degradiranih zemljišta i ekosustava, ponovno natapanje tresetišta i promicanje biogospodarstva, uključujući upotrebu trajnih drvnih proizvoda, uz potpuno poštovanje ekoloških načela kojima se potiče bioraznolikost:

- a) zajedničkom poljoprivrednom politikom;
- b) strategijom EU-a za bioraznolikost do 2030.;
- c) strategijom „od polja do stola” za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav;
- d) strategijom EU-a za šume;
- e) planom EU-a za obnovu prirode;
- f) strategijom EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama;
- g) dokumentom „Održivo biogospodarstvo za Europu”;
- h) akcijskim planom za kružno gospodarstvo: za čišću i konkurentniju Europu;
- i) akcijskim planom za postizanje nulte stope onečišćenja;
- j) dugoročnom vizijom za ruralna područja EU-a.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

S obzirom na trenutačna kadrovska i financijska ograničenja u Komisiji, GU CLIMA iscrpio je mogućnosti interne preraspodjele i optimizirao svoje resurse koliko god je to bilo moguće zapošljavanjem ugovornog osoblja i internim zapošljavanjem kako bi smanjio nedostatak osoblja. Međutim, iako su mnoge (stručnije i znanstvene) zadaće prebačene na vanjske izvođače, odgovarajući broj osoblja neophodan je da bismo

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj?locale=hr#

mogli ispunjavati svoje obveze i izvršavati dodatne zadaće utvrđene ovim zakonodavnim prijedlogom uredbe o certificiranju uklanjanja ugljika.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ Ograničeno trajanje

- ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

☒ Neograničeno trajanje

provedba s početnim razdobljem od sredine 2024. do kraja 2025.,
nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja⁴²

- ☒ Izravno **upravljanje** koje provodi Komisija
- ☒ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- ☐ putem izvršnih agencija
- ☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama
- ☐ **Neizravno upravljanje** povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:
 - ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile
 - ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
 - ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu
 - ☒ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
 - ☐ tijelima javnog prava
 - ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva
 - ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva
 - ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.

Napomene

Kako je navedeno u članku 8. predložene uredbe, Komisija će razviti niz metodologija certificiranja prilagođenih glavnim vrstama aktivnosti uklanjanja ugljika kako bi se osigurala ispravna, usklađena i troškovno učinkovita provedba EU-ovih kriterija kvalitete za uklanjanja ugljika.

⁴² Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Kako je utvrđeno u predloženoj uredbi, tvrdnje koje operateri iznose o uklanjanju ugljika morat će se redovito pratiti, o njima izvješćivati te će ih tijela za certifikaciju morati neovisno provjeravati. Ta će izvješća biti javno dostupna u registrima programâ certificiranja i sadržavat će znatnu količinu informacija o učincima predložene uredbe. Nadalje, podaci o kvantifikaciji uklanjanja ugljika te o praćenju, izvješćivanju i verifikaciji (MRV) koje prikupi EEA bit će jedan od glavnih izvora informacija na temelju kojih će Komisija ocjenjivati napredak u provedbi predložene uredbe. Osim toga, Komisija će provedbu certificiranih aktivnosti uklanjanja ugljika pratiti putem godišnjih izvješća programa certificiranja koje priznaje Komisija. Naposljetku, Komisija redovito provodi studije o raznim relevantnim aspektima klimatske politike EU-a.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Nije primjenjivo – prijedlogom se ne provodi financijski program nego oblikuje dugoročna politika. Način upravljanja, mehanizmi provedbe financiranja, načini plaćanja i strategija kontrole povezana sa stopama pogreške nisu primjenjivi. Za provedbu ovog prijedloga bit će potrebna preraspodjela ljudskih resursa unutar Komisije i za početnu fazu i za fazu potpune operativnosti. Odgovarajući postupci već su uspostavljeni.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika*

Ovaj prijedlog ne donosi nove značajne kontrole/rizike koji ne bi bili obuhvaćeni nekim od postojećih okvira za unutarnju kontrolu. Nisu predviđene posebne mjere osim primjene Financijske uredbe.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Primjenjivat će se strategija Glavne uprave CLIMA za sprečavanje i otkrivanje prijevara.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. 43	zemalja EFTA-e ⁴⁴	zemalja kandidatkinja ⁴⁵	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
3.	09 02 03	Dif.	DA	NE	NE	NE
3.	09 10 02	Dif.	DA	DA	DA	NE
7.	20 01 02 01	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 06 01	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 06 02	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 06 03	Nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije

NIJE

PRIMJENJIVO

⁴³ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

⁴⁴ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁴⁵ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	3.	Prirodni resursi i okoliš
--	----	---------------------------

GLAVNA UPRAVA: CLIMA			Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
○ Odobrena sredstva za poslovanje							
09 02 03	Obveze	(1a)	3,000	2,000	—	—	5,000
	Plaćanja	(2a)	1,000	2,000	2,000	—	5,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ⁴⁶							
XXX		(3)					
UKUPNA odobrena sredstva za GU CLIMA	Obveze	=1a+1b +3	3,000	2,000			5,000
	Plaćanja	=2a+2b +3	1,000	2,000	2,000	—	5,000

⁴⁶ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

○ UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	3,000	2,000			5,000
	Plaćanja	(5)	1,000	2,000	2,000	—	5,000
○ UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)					
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 3. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	3,000	2,000			5,000
	Plaćanja	=5+6	1,000	2,000	2,000	—	5,000

Ako prijedlog/inicijativa utječe na više od jednog naslova za poslovanje, ponovite prethodni odjeljak:

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–6. višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6					
	Plaćanja	=5+6					

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	Administrativni rashodi
---	-----------	-------------------------

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u [prilog zakonodavnom financijskom izvještaju](#) (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
GLAVNA UPRAVA: CLIMA						
○ Ljudski resursi		0,785	1,099	1,099	1,099	4,082
○ Ostali administrativni rashodi		0,070	0,070	0,070	0,070	0,280
UKUPNO GU CLIMA	Odobrena sredstva	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362
---	-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	3,855	3,169	1,169	1,169	9,362
	Plaćanja	1,855	3,169	3,169	1,169	9,362

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate ↓			Godina N		Godina N+1		Godina N+2		Godina N+3		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						UKUPNO	
	REZULTATI																	
	Vrsta ⁴⁷	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ br. 1 ⁴⁸ ...																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 1																		
POSEBNI CILJ br. 2...																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za posebni cilj br. 2																		
UKUPNO																		

⁴⁷ Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

⁴⁸ Kako je opisan u odjeljku 1.4.2. „Posebni ciljevi...”.

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira					
Ljudski resursi	0,785	1,099	1,099	1,099	4,082
Ostali administrativni rashodi	0,070	0,070	0,070	0,070	0,280
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362

Izvan NASLOVA 7.⁴⁹ višegodišnjeg financijskog okvira					
Ljudski resursi					
Ostali administrativni rashodi					
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira					

UKUPNO	0,855	1,169	1,169	1,169	4,362
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

⁴⁹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	2024.	2025.	2026.	2027.
O Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)				
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	5	7	7	7
20 01 02 03 (delegacije)				
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)				
01 01 01 11 (izravno istraživanje)				
Druge proračunske linije (navesti)				
O Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁵⁰				
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne oмотnice”)				
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)				
XX 01 xx yy zz⁵¹	– u sjedištu			
	– u delegacijama			
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)				
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)				
Druge proračunske linije (navesti)				
UKUPNO	5	7	7	7

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Osoblje na radnim mjestima AST podupirat će upravljanje relevantne stručne skupine i regulatornog odbora. Osoblje na radnim mjestima AD: – pripremat će niz delegiranih akata u kojima se utvrđuju detaljne metodologije certificiranja za dokazivanje usklađenosti s EU-ovim kriterijima kvalitete za uklanjanje ugljika, – pripremat će niz provedbenih akata u kojima će se utvrđivati pravila za certificiranje aktivnosti uklanjanja ugljika, za upravljanje programima certificiranja te za uspostavu i upravljanje javnim registrima uklanjanja ugljika, – provodit će procjene programâ certificiranja koji Komisiji podnesu zahtjev za priznavanje i pripremati povezane odluke Komisije, – pripremat će prijedloge politika u područjima uklanjanja ugljika za razdoblje nakon 2030.
---------------------------------	---

⁵⁰ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁵¹ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

Vanjsko osoblje	
-----------------	--

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Rashodi će nastati u okviru omotnice za LIFE.

- ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.
- ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ☒ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju
- ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina N ⁵²	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navedi tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

⁵²

Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

☐ na vlastita sredstva

☐ na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ⁵³						
			Godina N	Godina N+1	Godina N+2	Godina N+3	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
Članak									

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

--

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

--

⁵³

Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.